

Glasnik MIRA

Godište VIII. • broj 6 • Međugorje • lipanj 2013. • cijena 2,5 KM / 10kn

*Draga djeco!
Danas vas
pozivam da
budete jaki i
odlučni u vjeri
i molitvi!*

*32. obljetnica ukazanja
Kraljice Mira*

Draga djeco!

Danas vas pozivam da budete jaki i odlučni u vjeri i molitvi sve dok vaše molitve ne budu tako jake da otvore srce mog ljubljenog sina Isusa. Molite, dječice, molite bez prestanka dok se vaše srce ne otvori Božjoj ljubavi! Ja sam s vama i za sve vas zagovaram i molim za vaše obraćenje.

Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu!

25. svibnja 2013.

Iz sadržaja

Poruka za sadašnji trenutak
Hoće li tko za mnom, neka danomice uzima križ svoj!
vlč. Adalbert Rebić

32. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju
Mjesto gdje ljudi mole i obraćaju se
fra Karlo Lovrić

32. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju
Kraljica Mira u srcu
s. Lidija Glavaš

32. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju
Od bijakovskog brda do međugorske crkve
fra Žarko Ilić

32. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju
U Međugorju se ljudi obraćaju, ozdravljaju i odlučuju na novi život
fra Petar Ljubičić

Meditativni kutak
Bit Međugorja
fra Marinko Šakota

Fotografija na naslovnici: Snimila Lidija Paris

GLASNIK MIRA | Utemeljitelj i nakladnik: Informativni centar MIR Međugorje | Glavni urednik: Kresimir Šego | Lektor i korektor: Zdenka Leženić | Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266 Međugorje, BiH | Tel.: 00 387 36 650 200; 653 327 | Faks: 00 387 36 651 300 | Služba pretplate: 00 387 36 653 342 | E-mail: glasnikmira@medjugorje.hr | Internet: www.medjugorje.hr | Grafičko oblikovanje: Shift, Mostar | Tisak: Fram-Ziral, Mostar | List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006. | Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €

UPLATA PRETPLATE: Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352 | **Iz Hrvatske u HRK:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Societe generale - Splitska banka d.d., Broj računa: 2330003-5100201682 | **Iz Njemačke u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300 | **Iz Švicarske u CHF:** Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (za Glasnik mira), IBAN : CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2 | **Iz svih europskih zemalja u eurima:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG, Kontonummer: 2155044 (za Glasnik mira), BLZ : 75090300, BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044 | **Za sve valute iz drugih zemalja:** Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221

Promišljanje

Po Mariji k Isusu – po Isusu k Mariji

Što znači posveta Blaženoj Djevici Mariji u svjetlu nedavne posvete pontifikata pape Franje Fatimskoj Gospi?

fra Tomislav Pervan

U mjesecu lipnju redovito padaju nama tako drage svetkovine: Presveto Srce Isusovo i Bezgrješno Srce Marijino. Toli ki vjernici obavljaju pobožnost prvih petaka uz određene molitve, napose biblijskim slikama i izričajima bremenite litanije Srca Isusova, ali isto tako i pobožnost prvih subota posvećenih Bezgrješnu Srcu Marijinu. Naš se Bog objavljuje u liku srca; ta dva srca, Isusovo i Marijino, znamen su spasenja, odnosno puta do spase nja u znamenju srca, a srce je znamen ljubavi, ljudske i božanske. Stoga vrijedi ponuditi biblijske i teološke temelje tih dviju posveta, Srcu Isusovu i Marijinu, poglavito što je ovih dana – na dan Fatimske Gospe – u ime i prema želji Svetoga Oca portugalski patrijarh pontifikat pape Franje posvetio Fatimskoj Gospi.

Za novijega zasjedanja Portugalske biskupske konferencije lisabonski kardinal José Policarpo iznio je znakovitu informaciju pred biskupe i javnost. Naime, novoizabrani Sveti Otac, papa Franjo, dva put ga je zamolio da posveti njegov pontifikat, njegovu Petrovu službu Blaženoj Djevici Mariji – Gospi Fatimskoj. Tu posvetu on bi mogao obaviti i u obliku osobne privatne molitve, ali smatra da je pametno i razborito upoznati Portugalsku biskupsku konferenciju s tom Papi nom nakanom. I tako je za velikoga međunarodnoga hodočašća u Fa timi 13. svibnja 2013., u povodu 96. obljetnice Marijinih ukazanja tri ma pastirima – Luciji, Jacinti i Francisku, pred svim hodočasnici ma i svjetskom javnošću na svečan način posvetio pontifikat pape Franje Blaženoj Djevici Mariji, sukladno nakani fatimskih Marijinih poruka. Posvetnu molitvu sastavio je kardinal José Policarpo, a hodočašće je predvodio nadbiskup Rio de Janeiro Orani Tempesta.

Što zapravo znači izričaj posveta?

Zacijelo, nakana je da se što više katolika uključi u tu želju i nakanu Svetoga Oca. Što, međutim, znači posveta Mariji? Gdje su teološki razlozi i temelji za takvo što? I zašto je izbor pao upravo na Fatimu? Što zapravo znači izričaj posveta? Što je ona u bogoslužnom i crkvenopravnom području? Govori se o posveti predmeta, posveti osoba, po-

sveti, primjerice, djevica koje nisu u nekome redu ili kongregaciji...

Posveta je obred po kojemu se neka stvar ili osoba na poseban način stavlja u službu Bogu, odabire za Boga, kada se stvar ili osoba izdvajaju iz svagdanje porabe i do kraja izručuju Bogu. Tko se Bogu posvećuje, on mu daruje cijeli svoj život i stavlja se pod njegovu zaštitu. I može li se uopće za toga intimnoga povezivanja sa službom Bogu govoriti o specifičnoj posveti nekomu stvorenju, jer Marija jest stvorenje? Možemo li se izravno predati, darovati Mariji, služiti joj, staviti se pod njezinu zaštitu? To se može samo

u slučaju da Marija, Bogorodica, ima jedincato dostojanstvo i univerzalno poslanje za cjelokupno čovječanstvo imajući udjela u jedincatome poslanju i posredovanju kod samoga Isusa Krista. Marija u tom slučaju surađuje u događaju koji se izravno usmjeruje prema Bogu koji je u svojem Sinu postao čovjekom među nama ljudima, koji se utjelovio i rodio od Djevice Marije. U posveti Mariji osoba, predmet ili možda neka zajednica povjerava se Marijinoj skrbi: *Pod obranu se Tvoju utječemo, o sveta Bogorodice...* Još je intenzivnije predanje ili posveta nekoga vjernika ili neke zajednice Majci Božjoj.

Isusovu oporuku s križa treba iščitavati kao temelj općem Marijinom materinstvu

Za svoga izbora za vrhovnoga svećenika Ivan Pavao II. izrekao je sljedeće riječi: „Bio sam u teškoj dvojbi, krajnje zabrinut trebam li prihvatiti taj izbor. Učinio sam to u duhu poslušna i posvemašnjega povjerenja u Njegovu Majku, presvetu Bogorodicu. Izručujem se Njoj u ispovijedanju naše vjere i naše nade, i započinjem ovaj put povijesti i Crkve s Božjom pomoći i pomoći ljudi.“

Ta prva naznaka posebnoga predanja i posvete Pape i vlastite službe u Marijine ruke dobila je i vanjsku potvrdu u izboru papinskoga grba i gesla, što je protivno gotovo svim pravilima crkvene heraldike. On uzima Marijine inicijale u svoj grb te geslo koje je preuzeo od sv. Louisa Marije Grigniona: *Totus tuus!* On to tumači time što je prava pobožnost prema Mariji uvijek kristocentrična, vodi k Isusu te je usidrena u tajni trojstvenoga Boga, u tajnama utjelovljenja i otkupljenja. Marija je naskroz utkana u cjelinu vjere, u tajnu otkupljenja, poglavito je pak usmjerena prema Kristu, otkupitelju čovjeka.

Ta se posveta odvija u obliku molitve koja izriče posvemašnje predanje Mariji te molitvu za njezinu pomoć. Papa Pio XII. naziva posvetu Mariji „cjelovitim predanjem samoga sebe za cijeli život i za vječnost“. Ivan Pavao II. izvodi posvetu Mariji iz činjenice duhovnoga materinstva koje je naznačeno u Otkupiteljevim riječima s križa: „Isus, vidjevši svoju Majku i učenika koga je osobito ljubio, reče svojoj

**U osobnoj posveti
Bezgrješnu Srcu Marijinu
približavamo se Majci
Božjoj koja sve nas
povezuje s Kristom i
trojstvenim Bogom.
Posvemašnje predanje
blaženoj Djevici znači
preuzimanje potpune
posvete samomu Bogu,
izviru i uviru svake
svetosti, posvete i
predanja.**

Majci: 'Ženo, evo ti sina!' Potom reče učenicu: 'Evo ti Majke!' I od toga trenutka privinu je učenik svomu srcu." (Usp. Iv 19,26 sl.). Isusova oporuka s Golgote očituje novo „Marijino Materinstvo u jedini. Odnosi se na jednoga čovjeka...: 'Evo ti sina!'... Otkupitelj povjerava svoju Majku učenicu dajući mu je istodobno za Majku. Marijino materinstvo – koje postaje baštinom čovjeka – dar je koji Krist daruje osobno svakomu čovjeku. Kao što Otkupitelj povjerava Mariju Ivanu, on istodobno povjerava i Ivana Mariji. Podno križa započinje ono posebno povjerljivo predanje čovjeka pojedinca Kristovoj Majci koje se onda tijekom povijesti Crkve na različit način ozbiljuje i dolazi do izražaja.“ (Usp. *Otkupiteljeva Majka* 45)

Taj ljubljani učenik nema u Ivanovu evanđelju svoje vlastito, osobno ime. On je tu u ime svakoga čovjeka komu se Marija kao duhovna majka povjerava. To simbolično tumačenje koje ćemo pronaći u tom evanđelju odgovara naslovu „Ženo“ kojim Isus oslovljava svoju Majku već za svadbe u Kani Galilejskoj (usp. Iv 2,4). Tu susrećemo Mariju kao novu Evu, kao ženu u pravom smislu riječi, onakvu kakvu je Bog zamislio (usp. Post 3,15), pa prema tomu i kao Majku svih živih (Post 3,20). Ivanovo evanđelje treba iščitavati u svjetlu predaje koja još jasnije povlači crte naznačene u samome tekstu. Isusovu oporuku s križa treba iščitavati kao temelj općem Marijinom materinstvu. Napose je to vidljivo u tekstovima srednjovjekovnih teologa, od 12. stoljeća naovamo.

Marija je kriterij i put do samoga Isusa

Daljnje biblijsko ishodište za posvetu Mariji, uz one Isusove riječi s križa, pronaći ćemo u posvemašnjem predanju samoga Isusa Majci Mariji u trenutku utjelovljenja. „Za utjelovljenje“, ističe Ivan Pavao II., „Bog se povjerio slobodnoj i djelatnoj službi jedne žene.“ Tu je misao razradio sv. Louis Maria Grignon de Montfort: „Sin je Božji htio biti ovisan o ovoj ljubljenoj Djevici... u svome začecu, svome rođenju, svome prikazanju u Hramu, u svome tridesetogodišnjem skroviću životu. Da, štoviše, i u svojoj smrti, kod koje je ona morala biti nazočna, htio je on s njome zajedno prinijeti jednu jedincatu, jedinstvenu žrtvu. Njezinim pristankom trebao se on žrtvovati vječnomu Ocu, kao što je nekoć prinesen Izak Abrahamovim pristankom vječnoj Volji. Marija je ona koja ga je dojila, hranila, njegovala, odgajala i za nas predala.“ (*Prava pobožnost*, br. 18)

Treći biblijski vidik očituje se u Marijinoj pristanku na anđelovu riječ za navještanje (usp. Lk 1,38). Lukino nam evanđelje predočuje Mariju u svjetlu koje podsjeća na

starozavjetni lik kćeri Sionske, znamen za ručničkoga predanja Božjega naroda Bogu te majčinske skrbi za Izraelovu djecu. Tu se Marija očituje kao uzor, pralik same Crkve. U tom odsječku Lukina evanđelja – gdje se govori o navještanju – sam čin utjelovljenja djelo je trojedinoga Boga, a Marijin odgovor primjer je i uzor posvemašnjega predanja svakoga pojedinoga kršćanina Ocu, Sinu i Duhu Svetomu. Marija je kriterij te time i put do samoga Isusa Krista.

Biblijska ishodišta za posvetu Mariji pomno se raščlanjuju u vremenu otačke teolo-

gije. Marija se predstavlja kao djevica u punom smislu riječi (usp. Iz 7,14). Ona je uzor Bogu posvećenih djevica. Nakon Efeškoga sabora (g. 431.), na kome je Marija proglašena Bogorodicom sve više i više imamo crkava posvećenih Blaženoj Djevici Mariji. Sam oblik posvete nadilazi obični molitveni izričaj te uključuje trajan učinak na posvećen objekt ili osobu. Jedan od primjera osobnoga obraćanja Mariji Bogorodici pronaći ćemo u molitvi „Pod Tvoju se zaštitu i obranu utječemo, o sveta Bogorodice“ koja seže čak u treće ili četvrto stoljeće. Prvu po-

Posveta pontifikata pape Franje Blaženoj Djevici Mariji

Prvi javni čin koji je današnji papa Franjo nakon svoga izbora učinio bijaše pohod najstarijoj rimskoj bazilici sv. Marije Velike (*Santa Maria Maggiore*) gdje je pred ikonu Blažene Djevice Marije, zvanu *Salus populi Romani* – *Spas rimskoga puka*, položio rukovet cvijeća i pomolio se. Potom je još jednom pohodio tu baziliku i ondje održao propovijed.

Au povodu 96. obljetnice Marijinih ukazanja trima pastirima u Cova da Iria u Fatimi zamolio je lisabonskoga kardinala te portugalske biskupe da na samu obljetnicu ukazanja, 13. svibnja ove godine, posebnom molitvom posvete njegov pontifikat Blaženoj Djevici Mariji. Prije tri godine, upravo tu, u Fatimi, papa u miru Benedikt XVI. u Godini svećenika također je izrekao posvetnu molitvu Blaženoj Djevici Mariji. Molitvu posvete donosimo u svojem prijevodu:

Posveta pontifikata pape Franje Fatimskoj Gospi kardinala Joséa da Cruz Policarpa, lisabonskoga patrijarha, zajedno sa svim portugalskim biskupima

Fatima, 13. svibnja 2013.

Presveta Bogorodice i Djevice!

Mi, portugalski biskupi, zajedno s ovim mnoštvom vjernika klečimo pred Tobom ovdje u Cova da Iria, u Irijskoj prodolini u povodu 96. obljetnice Tvojih prvih ukazanja malim pastirima. Želimo ispuniti žarku želju pape Franje, koju je jasno izrekao, te posvetiti Tebi, Fatimska Djevice, njegovu službu rimskoga biskupa i sveopćega pastira. Posvećujemo Tebi, svojoj Gospodarici, koja si i Majka cijele Crkve, službu novoga pape. Molimo Te, ispuni mu srce Božjom nježnošću koju nitko nije u tolikoj mjeri iskusio u svome životu kao upravo Ti, Marijo, tako da bi i on mogao obujmiti sve ljude našega vremena ljubavlju Tvoga Sina, Isusa Krista.

Suvremeno čovječanstvo ima potrebu osjetiti da ga ljube Bog i Crkva. Samo ako se osjeća ljubljeno, bit će sposoban pobijediti kušnju nasilja, materijalizma, zaborava Boga, gubitka smjera prema novome svijetu

u kojemu će vladati ljubav. Molimo Te, udijeli papi Franji dar razlikovanja kako bi bio sposoban prepoznati i identificirati putove obnove Crkve. Podari mu smjelost bez oklijevanja da slijedi putove koje mu nadahnjuje Duh Sveti. Pomaži ga u teškim trenucima patnje. Pomozi mu da u ljubavi pobijedi sve kušnje s kojima će se suočiti u obnovi Crkve. Molimo Te, budi uvijek uz njega; šapući mu u uši one riječi koje su upravo Tebi tako znane: „Evo Službenice Gospodnje; neka mi bude po Tvojim riječima!”

Putovi obnove Crkve vode nas k otkrivanju nadvremenosti i svedobnosti poruke koju si Ti ostavila trima malim pastirima: zahtjev da se obratimo Bogu koji je toliko vrijedan jer smo ga zaboravili, da je obraćenje uvijek povrat k Božjoj ljubavi te da Bog prašta zato što nas ljubi. I stoga se njegova ljubav naziva milosrdem. Crkva, zaštićena Tvojom majčinskom skrbi i vođena ovim Pastirom, treba sve više postajati mjestom obraćenja i praštanja jer se u njoj istina uvijek izriče u ljubavi.

Ti si isticala molitvu kao odlučan put na putu prema obraćenju. Molimo Te, nauči Crkvu, kojoj si Ti uzor i koje si Ti član, da bude sve više i više Božji puk koji se moli u jedinstvu sa Svetim Ocem, s prvopozvanim u tom narodu na molitvu, ali također i u jedinstvu s bivšim papom, njegovom svetošću Benediktom XVI., koji je izabrao put tihe molitve pozivajući cijelu Crkvu da prigrli putove molitve.

U svojoj poruci malim pastirima ovdje u Irijskoj prodolini Ti si vidno istaknula papinsku službu, onoga „biskupa odjevena u bijelo”. Trojica posljednjih papa dolazili su kao hodočasnici u Tvoje svetište. Samo Ti, draga naša Gospe, u svojoj majčinskoj ljubavi za cijelu Crkvu, možeš položiti u srce pape Franje želju da dođe kao hodočasnik u ovo Tvoje svetište. Nije to nešto za što se može

moliti iz drugih razloga. Jedino tiha suradnja i razgovor između Tebe i njega učinit će da osjeti kako je privučen na to hodočašće, posve siguran da će biti u zajedništvu s milijunima vjernika voljnih da još jednom čuju Tvoju poruku.

Ovdje, na ovom oltaru svijeta, on će biti sposoban blagosloviti cjelokupno čovječanstvo te učiniti da suvremeni svijet osjeti kako Bog ljubi sve ljude našega vremena te da ih i Crkva ljubi, a da ih Ti, Majko Otkupiteljeva, vodiš s nježnošću kroz putove spasenja.

+ JOSÉ, kardinal i patrijarh, predsjednik Portugalske biskupske konferencije

Poruka Svetoga Oca, pape Franje

Na kraju međunarodne svete Mise 13. svibnja, nakon čina posvete pontifikata pape Franje našoj Fatimskoj Gospi, mons. António Marto, biskup Leiria-Fatime, pročitao je hodočasnica poruku što ju je uputila Apostolska nuncijatura u Portugalu lisabonskom kardinalu i patrijarhu, u kojoj nuncijatura izjavila je da je „Sveti Otac očitovao svoje duboko zadovoljstvo tom inicijativom te da je izrekao svoje duboko zadovoljstvo kada je vidio da se njegova želja ispunila u molitvenom jedinstvu sa svim hodočasnici u Fatimi kojima rado podjeljuje svoj apostolski blagoslov, izvor svega dobra.”

Preveo fra Tomislav Pervan

zinu da. Na sličan način želi i sam Božji Sin poprimiti svoj lik u ljudima majčinskim zagovorom i oblikovanjem same Marije. Marija je najdjelotvorniji i najbrži put da bi netko pronašao i otkrio Isusa Krista i rastao u svetosti. Savršeno predanje i posveta želi reći da sve što nam pripada treba predati Mariji da bi nam ona bila, da bi ona postala putokazom – hodegetria svojem Sinu.

Štovanje Bezgrješna Srca Marijina usko je povezano s posvetom Srcu Isusovu. Korijen ćemo pronaći u novozavjetnom Lukinu izričaju gdje je Marija sve te događaje pohranjivala i prebivala ih u svojem srcu (usp. Lk 2,19.51) kao i u Šimunovu proroštvu o maču koji će probosti Marijino srce (Lk 2,34 sl.). Veliki francuski štovatelj Srca Marijina i Isusova sv. Ivan Eudes promicao je štovanje Marijina Srca. Za Marijinih ukazanja u Fatimi Gospa traži u svojim porukama posvetu njezinu Bezgrješnom Srcu, a prethodno je papa Lav XIII. posvetio svijet (1899.) Presvetomu Srcu Isusovu. Papa Pio XII., u povodu 25. obljetnice Marijinih fatimskih ukazanja posvetio je cijeli svijet Bezgrješnu Srcu Marijinu i od tog se trenutka okreće povijest rata i ratovanja protiv sila osovine: Nijemci gube sve značajnije bitke, rat kreće drugim smjerom... Nebo odlučuje o ishodu ratovanja! Vrhunac tih posveta Mariji imamo u pontifikatu Ivana Pavla II. Već smo spomenuli da je stavio svoj pontifikat pod geslo *Totus Tuus – Sav sam Tvoj, o Marijo*. Posvetio je svijet za pohoda Fatimi nakon atentata, god. 1982., a posebnu je posvetu izrekao u ime cijeloga svijeta na blagdan Navještenja 1984. Nakon toga dolazi do povijesnoga zaokreta na svjetskoj pozornici koji je kulminirao u padu Berlinskoga zida i rušenju komunizma. Papa Benedikt obavio je posvetu Bezgrješnu Srcu Marijinu u Fatimi 2010. Papa Franjo svrstava se u taj veliki niz Marijinih štovatelja.

U osobnoj posveti Bezgrješnu Srcu Marijinu približavamo se Majci Božjoj koja sve nas povezuje s Kristom i trojstvenim Bogom. Posvemašnje predanje blaženoj Djevici znači preuzimanje potpune posvete samomu Bogu, izviru i uviru svake svetosti, posvete i predanja. Za svoga utjelovljenja sam se Sin Božji povjerio Mariji, a svojim riječima s križa povjerio je sve nas njezinoj majčinskoj skrbi. Univerzalno materinstvo nebeske Kraljice temelj je našega odgovora "da". Naime, da svatko od nas u svome životu prihvati Mariju te dopusti da nas ona vodi prema Kristu – alfi i omegi našega bića i života. Požnost i posveta Mariji ne umanjuje Kristovu ulogu, nego je Marija ona ruka koja nas vuče Kristu, koja nas spaja s Kristom. Marija je ona dinamika koja nas vodi prema središtu, prema Kristu, Suncu i Spasitelju.

božnost škapulara, nešto nalik minijaturi redovničkoga habita, znamen ogrtanja Marijinih plaštem, ali i Marijinih krjepostima. Škapular podsjeća na krštenje koje se u Novome zavjetu predočava slikom odijevanja: „Krista smo obukli!” (usp. Gal 3,27) U isusovačkim Marijinih kongregacijama susrećemo se s pojmom consecratio – posvećenje kao posveta Blaženoj Djevici Mariji.

U 17. stoljeću sv. Louis Maria Grignon de Montfort, slijedeći francusku školu duhovnosti, razvija nauku o „savršenu predanju Isusu Kristu po Marijinih rukama, kao ponovno oživljavanje krsnoga saveza s Bogom”. Sam je Bog učinio, tako reći, svoje utjelovljenje ovisnim o Marijinu pristanku, o nje-

▶ svetu zajednice Blaženoj Djevici Mariji pronaći ćemo kod bizantskoga cara Heraklija u vremenu krajnje nevolje god. 626. Dijelove te posvete otkrit ćemo u čuvenome himnu *Hymnos Akathistos*, posvećenu Bogorodici. Jasan izričaj cjelovita predanja Mariji imamo u svetoga Ivana Damaščanskoga koji veli: „Posvećujemo Ti svoj duh, svoju dušu, svoje tijelo, cijelo svoje biće...”

Marija nas spaja s Kristom

U srednjem se vijeku Mariji posvećuju pojedinci, ali i cijele redovničke zajednice. U 13. stoljeću nastao je u Firenci red servita, Marijinih slugu koji žele služiti Kristu štujući Blaženu Djevicu Mariju. Karmelićani šire po-

Hoće li tko za mnom, neka danomice uzima križ svoj!

Na kraju mjeseca svibnja posvećenoga našoj nebeskoj Majci i na početku mjeseca lipnja posvećenoga Presvetom Srcu Isusovu dobivamo Gospinu poruku kojom nas ona potiče da budemo odlučni i jaki u vjeri i molitvi i da se otvorimo srcu ljubljenoga Sina Marijina.

vlač. Adalbert Rebić

Vjerovati u biblijskom smislu riječi znači sasvim se Bogu otvoriti, sve svoje povjerenje staviti u njegovo božansko Srce i u njemu se osjećati apsolutno sigurnim. Da bismo bili čvršći i jači u vjeri, Bog nam šalje manje i veće križeve da bi nas ojačao u razvitku vjere. Tim teretima Bog nas ni u kojem slučaju ne želi slomiti, nego ojačati, učvrstiti da bismo mogli izdržati sve oluje vremena i svijeta kroz koje nam valja proći do pobjede. A da bismo mogli izdržati, potrebna nam je molitva shvaćena kao razgovor s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim.

„Hoće li tko za mnom, neka danomice uzima križ svoj!“ (Lk 9,23)

Luka u svom evanđelju ističe kako Isus od svojih učenika traži da danomice uzimaju na se križ svoj i da slijede njega, svoga Učitelja, na trnovitu putu života potpomognuti molitvom i vjerom u Boga: „Hoće li tko za mnom, neka danomice uzima križ svoj!“ (Lk 9,23)

Isus ukazuje na nužnost svoga nasljedovanja, nasljedovanja ne samo u kraljevskoj časti i dostojanstvu nego i u mucu i smrti da bismo ga mogli slijediti i u uskrsnuću. Nema poprječna puta do spasa i do slave mimo stvarnosti svakodnevne koja sa sobom nosi boli, trpljenja, muku i, konačno, smrt. Isus traži od svakoga onoga koji ga kani nasljedovati da danomice uzima križ svoj i da ide za njim, da se ugleda u njega koji je prvi uzeo križ na leđa i umro na križu. Isus je to govorio ne samo svojim učenicima nego „svima koji su ga slijedili i slušali“. Ako imamo na pameti vrijeme u kojem je taj tekst zapisan

u evanđelju, naime oko 85. godine po Kristu, onda znamo da je evanđelist mislio na kritično vrijeme u Crkvi kada su svakodnevno u progonstvima umirali mnogi Kristovi sljedbenici.

Izričaj „uzeti danomice križ svoj i ići za Isusom“ nije se ni mogao shvatiti kristološki prije Kristove smrti, nego tek poslije njegova uskrsnuća. Što znači križ, što on donosi i kamo vodi Isusovi su učenici saznali tek poslije uskrsnuća po objavi Božjoj po kojoj ih je Bog po Duhu Svetomu uvodio u svu istinu. Poslije vazmenoga događaja kršćani imaju svoga rassetoga Krista, rassetoga Mesiju, i kao takvoga oni njega propovijedaju. Budući da Isus te riječi govori svima, to znači da svi trebaju danomice uzimati križ svoj i ići za Kristom. Luka to dapače posebno ističe dodajući riječ *danomice*. Dan za danom treba uzimati križ svoj, živjeti vazmeno otajstvo zajedno s Kristom da bismo potom stigli do slave uskrsnuća (usp. Rim 8, 17).

Kada govorimo o kršćanskoj nadi, taj vid nikada ne smijemo podcijeniti. Stoga, u svjetlu Kristova križa, treba nanovo protumačiti starozavjetna „viđenja“ o novom svijetu, o novom kraljevstvu sveopćeg mira i blagostanja na zemlji. Pavao je uporno govorio: „Jer i Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, a mi propovijedamo Krista rassetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak – i Židovima i Grcima – Krista, Božju snagu i Božju mudrost“ (1 Kor 1, 22-24) i „Mi treba da se hvalimo križem Gospodina našega Isusa Krista, u kojemu je spas, život i uskrsnuće naše, po kojemu smo spašeni i oslobođeni!“ (Gal 6, 14)

Snimio: Ferdinando Pérez

Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno...

Luka u svome evanđelju opisuje kako Bog u osobi Isusa posjećuje one koji su spremni Boga primiti i slušati njegovu riječ. To nam pojašnjava opisujući Isusov posjet Marti i Mariji, Lazarovim sestrama, u Betaniji (Lk 10, 38-42). Mariju je opisao u učenickome stavu: ona sjedi do nogu Učiteljevih i pozorno ga sluša, guta svaku njegovu riječ. Sjedi do nogu učiteljevih znači postati njegovim učenikom. Sjedi do učiteljevih nogu znači stav poniznosti, dubinske okrenutosti prema njemu. Marija je shvatila da je blaženije slušati Isusovu riječ i po njoj živjeti nego činiti išta drugo. Njezinu životnu određenju, njezinu učenickom stavu Isus daje prednost i naziva je blaženom.

Marta je, s druge strane, „bila sva zauzeta posluživanjem“. Željela je Isusa ugostiti na najbolji mogući način, prihvatiti Božju prisutnost u gostu kojega ona želi okrijepiti hranom poput Abrahama koji je ugostio Boga u liku onih triju zagonetnih posjetitelja (Post 18,1-15). U osobama trojice gostiju Abraham prepoznaje posjet samoga Boga. I kao što Abraham i Sara iskazuju gostoljubivost i gostoprimstvo, tako to čini i Marta. Međutim, ona, sva zauzeta posluživanjem, vidi da ju je sestra ostavila samu u kuhinji, da se nikako ne odlepljuje od Isusa pa pristupi i reče: „Gospodine, zar ne mariš što me sestra samu ostavi posluživati? Reci joj dakle da mi pomogne!“ (Lk 10,40) Odgovori joj Isus: „Marta, Marta! Brineš se i uznemiruješ za mnogo, a jedno je potrebno. Marija je uistinu izabrala bolji dio, koji joj se ne će oduzeti!“ (Lk 41-42)

Marija i Marta poosobljenje su dvaju životnih stavova: kontemplativnoga i aktivnoga, dijakonije i liturgije, djelovanja i molitve, odnosno razmatranja, kontemplacije. Ta su dva životna stava koji put u međusobnu nadmetanju, u uzajamnoj napetosti. To i mi osjećamo u svome svagdašnjemu životu. Nije tako jednostavno otrgnuti se od tolikih svakodnevnih briga, zaokupljenosti, poslova u obitelji, na radnome mjestu i uzeti malo slobodna vremena, odahnuti, ući u samoću, u sebe samoga, slušati riječ Božju, o njoj razmišljati u svome srcu, s Bogom razgovarati, moliti.

Što je naša „prva“ briga? Što treba u osobnom životu izabrati da bismo bili sretni, blaženi, svjesni da smo izabrali bolji dio? Svojim odgovorom Marti Isus ne rješava izravno naš problem što je, naime, naša prvotna dužnost, što je naš bolji dio. On daje prvenstvo slušanju Božje riječi, razgovoru s Bogom, molitvi. Ova djelatnost ima u njegovim očima prednost jer ona usmjerava

naše djelovanje prema pravome cilju, čuva nas od religioznog aktivizma i preopterećenja i samim time od opasne napetosti. Čini nas osjetljivima za našu temeljnu potrebitost u kojoj nas Isus svojim riječima želi istinski obdariti, oplemeniti. Isus ni pošto ne podcjenjuje posao domaćice, odnosno „zauzeta posluživanje“, kao aktivan stav, ne stavlja ispod kontemplativnoga, molitvenoga života. On nas samo upozorava da se u brigama ovoga svijeta ne izgubimo, da ne izgubimo svoju usmjerenost prema bitnome, prema konačnome cilju, prema Bogu, da ne izgubimo ravnotežu između jednoga i drugoga. Ne smijemo preopterećeni brigama za obitelj i same sebe zaboraviti slušati i osluškivati riječ Božju. Isusov odgovor Marti ne znači da valja suprotstaviti Marijino kontemplativno držanje Martinu aktivizmu, njezinu preuzetom djelovanju, i više ga cijeniti.

Dvije sestre zorno prikazuju dva međusobno neodjeljiva svojstva svakog Kristovog učenika koji se međusobno nadopunjuju. Svako od nas treba znati i slušati i posluživati. Evanđelist primjećuje da je „Marta bila sva zauzeta“, a Marija je sjela do nogu Gospodinovih i slušala njegovu riječ. Marta je i te kako usmjerena prema Gospodinu, spremna je slušati svaku njegovu riječ, ali je iznad svega „sva zauzeta, uznemiruje se preko svake mjere“ da bi pogostila Gospodina. U toj svojoj preuzetosti bila je u opasnosti da ne čuje riječ Isusovu. Bolji je dio Marijin: slušati Isusovu riječ i biti pozoran na svaki Božji mig. Riječ Božja usmjerava naše djelovanje prema Bogu i prema bližnjemu, daje smisao našim djelatnostima.

Mnogi će od nas u sljedećim danima ili tjednima otići na godišnji odmor. To je prilika da iskoristimo vrijeme za same sebe, za obitelj, za prijatelje. Iskoristimo odmor, uzmimo malo slobodna vremena za sebe, ostavite za kratko sve ostalo po strani, usmjerite sebe na Boga da bi vas on blagoslovio, obdario i oplemenio. Razgovarajte s Njime. Molite. Pa i naša nazočnost euharistiji, uru i nešto vremena poklonjena sebi i Gospodinu, znači mnogo, znači smiraj, spokoj, znači sjesti do nogu Isusovih i slušati njegovu riječ da bismo ju mogli unijeti u svoje djelovanje, u svoje višestruke dnevne djelatnosti.

Sve to ima na pameti Gospa kada nas poziva da budemo jaki i odlučni u vjeri i molitvi sve dok naše molitve ne budu tako jake da otvore srce njezina ljubljenoga Sina, Isusa. Molimo, molimo bez prestanka dok se naše srce sasvim ne otvori Božjoj ljubavi!

(A. Rebić, *Homilije za liturgijsku godinu C*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2006., str. 165. – 166; 174. – 176.).

Mjesto gdje ljudi mole i obraćaju se

Možda je i zanimljivo jedanput doći u Međugorje, pa taman to bilo i na nečiji nagovor, ali kako objasniti činjenicu da je tamo neki djed Stipe iz Slavenskoga Broda ne samo došao nego i godinama dovodio tisuće hodočasnika?! Kako objasniti da je jedan Franz Gollovitsch iz Austrije organizirao više od petsto hodočašća, a čini to i sada premda u posljednje vrijeme teže pobolijeva i osjeća teret visokih godina?!

fra Karlo Lovrić

„Ovoliko svijeta, a običan je dan!“ čudi se putnik namjernik koji je nekoliko dana prije obljetnice Gospinih ukazanja nakratko zamijenio jadransku obalu međugorskim kamenjarom.

„Dolaze djeca u posjet Majci!“ rekao sam. Već je na izmaku 32. godina otkako se Gospa, tvrdi šestero vidjelaca, ukazala u podnožju brda Crnice u Bijakovcima, u župi Međugorje.

Prošle su godine, djevojčice i dječaci postali odgovorni obiteljski ljudi, no još uvijek uporno tvrde da im se Gospa ne samo ukazala 24. i 25. lipnja 1981. na Podbrdu nego im se i danas ukazuje. Vicki Mijatović, r. Ivanković, Mariji Lunetti, r. Pavlović i Ivanu Dragičeviću Gospa se ukazuje svakodnevno, a u posebnim prigodama Mirjani Soldo, r. Dragičević, Ivanki Elez, r. Ivanković i Jakovu Čoli. Njihova svjedočanstva o ukazanjima za neke su postali predmetom ismijavanja i uporna nijekanja, a za druge nepobitna činjenica za koju su spremni dati svoj život. Među te spadaju ne samo vidioci i ovdašnji vjernici, nego i vjernici iz cijeloga svijeta koji svaki svoj dolazak u Međugorje smatraju novim Božjim darom.

Što to ljude privlači ako Gospa nije na djelu?

Penjanje na Podbrdo i Križevac ili nešto drugo? Možda i to ako su početnici i vole se penjati. Novoizgrađeni pansioni, hoteli? Svi oni u mjestima odakle dolaze imaju i bolje pansione i bolje hotele i „stare“ mostove! Ipak, nemaju *ono nešto* što se ne vidi, a tako snažno privlači. Neki svjedoče: „Sam dolazak čini me sretnim. Ovdje u svetoj ispovijedi mogu reći sve što me godinama muči, u svojoj župi ne mogu...“

Ovdje se uz duhovno na određen način događa i tjelesno ozdravljenje. U II. knjizi Kraljeva (5, 9-14) piše kako se Naaman Sirc na nagovor drugih uputio u tuđu zemlju

(Izrael) i na zapovijed proroka Elizeja sedam puta okupao u rijeci Jordanu „i tijelo mu je bilo kao u maloga djeteta – očistio se!“ A Naaman, kad je čuo što se traži od njega, usprotivio se pranju u rijeci Jordanu jer su u njegovoj zemlji rijeke bolje. Kad je shvatio da prorok Elizej ne govori u svoje nego u Bož-

je ime, prihvatio se okupati u rijeci Jordanu. Dakako, u pitanju nije bilo kupanje u rijeci, nego vjera.

Ne bi oni organizirali da nemaju koristi

Možda je i zanimljivo jedanput doći u Međugorje, pa taman to bilo i na nečiji nagovor,

Marija, Mirjana, fra Jozo, Vicka, Ivanka i Jakov na čatrinji između crkve i župnog ureda, početkom kolovoza 1981. - snimio fra Ante Tomas

ali kako objasniti činjenicu da je tamo neki djed iz Slavenskoga Broda ne samo došao, nego i godinama dovodio tisuće hodočasnika?! Kako objasniti da je jedan Franz Gollovitsch iz Austrije organizirao više od petsto hodočašća, a čini to i sada premda u posljednje vrijeme teže pobolijeva i osjeća teret visokih godina!? Kako objasniti da su toliki Talijani organizirali i po više stotina hodočašća?! Ili iz Sjedinjenih Američkih Država, iz Slovenije... Ma, iz svih krajeva svijeta!

„Ne bi oni to činili da nemaju financijsku korist“, kažu neki. Možda ima i takvih, ali bilo bi pravo čudo da ljudi kroz trideset i dvije godine to nisu mogli proniknuti! A, upravo jer su proniknuli, ustrajno dolaze i više, pa i na desetke puta. I iskusili su veliku duhovnu korist, a kući se vraćaju ne samo s otiskanom Gospinom porukom u džepu nego u svetoj ispovijedi izmireni s Bogom, okrijepljeni Božjom riječju i, što je bitno istaknuti, s čvrstom odlukom da će Međugorje početi živjeti u svojim obiteljima. A živjeti u znaku Među-

gorja znači moliti u obitelji kronicu, srijedom i petkom postiti, svake nedjelje slaviti euharistiju, častiti Presveti Oltarski Sakrament, čitati Bibliju, biti sa svakim u miru...

Istinski susret s Bogom

Tih prvih ljetnih dana i mjeseci osamdeset prve, unatoč zabranama i „odgojnim“, ali i zastrašujućim policijskim metodama, mještani su jednostavnošću i gostoljubivošću primali i osvajali hodočasnike i s njima dijelili obiteljski stol i svoje siromaštvo. I danas ima hodočasnika iz onoga vremena koji se toga s radošću sjećaju, a mnogi su postali i prijateljima s kućnom čeljadi te i danas, hodočasteći u ovo mjesto, radije biraju obiteljsko ozračje i kršćansko življenje i svjedočenje vjere negoli hotele i pansione. Nije dostatno imati križ na zidu ili Gospin kip na hotelskoj recepciji. Traži se više, a oči vjere vide i dalje i dublje nego tjelesne oči.

Je li se nakon trideset i dvije godine išta promijenilo s obzirom na zahtjeve hodočasnika? Da, promijenilo se štošta, ali iskren hodočasnik ne traži hotel s pet zvjezdica. Sretan je ako može zadovoljiti svoje higijenske potrebe i ako oko sebe vidi radosna i nasmijana lica koja ga poslužuju, ako im s lica zrači Međugorje! Oni žele da im smještaj u pansionu i hotelu ili u obiteljskoj kući bude *odskočna daska* za istinski susret s Bogom. Potrebna im je tjelesna okrepca, ali puno više žele utažiti duhovnu glad za Bogom. Mnogi dolaze s teškim križem na ramenima: obitelj u rasulu, djeca otišla krivim putem, brak se srušio ili se ruši, bolest pokucala na vrata... i stoga ne dolaze zbog smještaja već zbog Podbrda, Križevca, crkve, molitveno-liturgijskog programa, ispovjedaonice... Oni traže svećenika koji će ih na njihovom materinskom jeziku u ispovijedi saslušati i pomiriti s Bogom!

Uhodane pastoralne metode

Dakako, međugorski fenomen ima svoje osporavatelje i zapravo bi bilo čudo da nije tako. Pokatkad se učini, zahvaljujući raznim

medijima, da ih je više nego zagovornika. Ne smeta njih, kažu, samo Gospa, nego to što se na račun „te izmišljene Gospe“ bogate. Osporavatelji su uglavnom ljudi koji nikada nisu bili u Međugorju i nisu se upoznali s onime što se u njemu događa. Među osporavateljima ima, na žalost, i svećenika koji nikada nisu došli u Međugorje, a koji s ambona u crkvi kritiziraju svoje župljane koji redovito hodočaste u Međugorje jer im otežavaju normalan pastoralan rad: traže češću svetu ispovijed, a ne samo za Božić i Uskrs; traže tjedno klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu; traže crkvu na raspolaganje za moljenje krunice, traže...

Gospa i fra Jozo ruše tekovine revolucije

Naslovnice novina od sredine srpnja do sredine kolovoza 1981. pune su zastrašujućih „pucnjeva“ na fra Jozu Zovku, tadašnjega međugorskog župnika. Dnevni i tjedni listovi u cijeloj tadašnjoj državi nisu štedjeli tinte da bi fra Jozu ocrnili i kao čovjeka i kao fratra i svećenika, a ni radio ni televizija nisu birali riječi osude, sve do poziva na linč. Tadašnji visokonakladni tjednik *Arena* donosi tobožnji Gospin portret: u jednoj ruci bomba, u drugoj isukana sablja i strojica na grudima: „Pa taj fra Zovko ruši tekovine revolucije; on govori kako je četrdeset godina bio u okovima! Poznat je on vlastima kao neprijatelj broj jedan još dok je bio župnik na Posušju, u Čerinu...“

Medijski napadi na fra Jozu i još štošta potakli su me da se s njime susretнем u Međugorju nekoliko dana prije njegova uhićenja koje je stalno visjelo u zraku. Bilo je to oko 10 sati 10. kolovoza 1981. Tog vedrog i vrućeg kolovoškog utorka na putu do župnoga ureda u Međugorju jedva sam koga vidio. Ni u crkvi ni oko crkve nikoga. Južno od crkve stajali su lijepo urađeni vinogradi i duhaništa, s istočne strane ledina, a uz samu crkvu staza utabana u crvenici. Po njoj smo šetali i razgovarali, a ja sam mu

Što se danas događa u Međugorju? Hodočasnici dolaze kao i prije, možda i više, ali bez straha da će završiti u zatvoru, kao što je završio o. Emiliano Tardiff, kanadski karizmatik. Zatvorili su ga, piše on u jednoj svojoj knjizi, u sobu u kojoj je na zidu visjela Titova slika. Tu je proveo jednu noć, a zatim je dobio izgon i stalnu zabranu ulaska u tadašnju državu.

pričao kako je prošao susret mladeži na Širokom Brijegu, na kojemu je propovijedao fra Slavko Barbarić. Nakon susreta, kojemu je nazočilo desetak tisuća mladih iz BiH i Hrvatske, pozvali su me kao širokobriježkog župnika u lištički SUP na informativni razgovor jer su udbaši na susretu vidjeli neke „neprijateljske“ zastave, a govorilo se i o, kako oni kažu, „ukazanju Bogorodice u čitlučkoj općini...“

Prenio sam mu da se pripremaju „vješala“ ako dođe na Brijeg kao propovjednik za svetkovinu Velike Gospe. „Pročulo se, ne znam kako, da bi ti mogao doći na Široki Brijeg i propovijedati na Veliku Gospu i da bi s tobom došli i vidioci!“

„Takvo što sam i očekivao. Gdje god sam bio, pratili su me udbaši. Nedavno su bili ovdje i nagovarali me da dokinem večernju svetu Misu. Ukoliko to ne učinim, zatvorit će me. Rekao sam im da večernju Misu ne ću dokinuti, a oni neka čine što im je naredeno.“ I onda je nastavio: „Pa ja sam kao i mnogi drugi na nebu vidio natpis MIR koji se protezao od Križevca do zvonika župne crkve.“

Tjedan dana kasnije, u rano jutro, specijalne su jedinice opkolile župnu kuću, fra Jozu su strpali u crnu maricu, a ostalu čeljad, kapelana fra Zrinka Čuvala i časne sestre, zatvorili u jednu sobu i pretresali kuću.

Da je htio dokinuti večernju svetu Misu i zanijekati istinitost Gospinih ukazanja, fra Jozo je mogao izbjeći zatvor. Naravno, to bi značilo da su djeca zavedena te moraju priznati tko je to učinio. Dakako, župnik je ustao u obranu djece na što ga je pozvao i glas koji je čuo u crkvi: „Iziđi i zaštititi djecu!“

Na dan fra Jozina uhićenja pristup crkvi bio je zabranjen kako bi se spriječilo održavanje sv. Mise. No, fra Stanko Dodig, domaći sin, kroz duhanšta je došao do crkve, a vjernici su zazvonili crkvenim zvonima. Ostale vjernike više nitko nije mogao spriječiti da dođu u crkvu!

Nakon fra Jozina uhićenja među pukom je zavladao strah, kao da se vratila 1945.! Fra Žarko Ilić, fra Vlado Ereš i ja u Međugorje smo došli dan poslije. Na Krstinama, na pola puta između Tromede i crkve, zaustavila nas je milicija. Iako smo bili u habitima, autom dalje nismo smjeli pa smo nastavili pješice.

Fra Jozo na duhovnim vježbama

Prvih dana Gospinih ukazanja fra Jozo se nalazio u Klostru Ivaniću u Hrvatskoj gdje je časnim sestrama vodio duhovne vježbe. Nitko mu nije mogao javiti za događaje u njegovoj župi jer je upravo tih dana grom uništio telefonsku centralu. Kako je bio u župi tek osam mjeseci, vidiocje je poznao samo

Oni koji niječu Gospinu prisutnost, tvrde da ako se i dogodilo koje obraćenje, da bi se ono dogodilo i bez Međugorja, u bilo kojoj župi! Možda, ali ako sami obraćenici tvrde da je njihovo obraćenje, odnosno njihovo svećeničko ili redovničko zvanje povezano s Međugorjem, zašto im ne vjerovati?

površno, a Mirjanu Dragičević, koja je u Bjakovice došla k baki i djedu na školski raspust, dotad nikada nije susreo.

Što se danas događa u Međugorju?

Osporavatelji prigovaraju da Gospa govori uvijek isto... Pokušajmo analizirati ponašanje jedne zemaljske majke kada savjetuje svoju djecu. Uvijek govori jedno te isto! I to će uporno ponavljati jer ih voli. Majka koja ne ljubi ništa i ne govori. Majka koja svojim životom ne svjedoči ono što bi trebala reći, šuti. Naša nebeska Majka nema razloga za šutnju. Njezine se riječi i njezina djela nadopunjuju. Ono što vidioci vide i što čuju, to i prenose. I od toga ne odstupaju ni za dlaku ni nakon 32 godine!

Uza sav komunistički teror, i ne samo njihov, Međugorje nije ugašeno. Tko je zapodjenuo boj protiv Boga, uvijek je bio gubitnik.

Što se danas događa u Međugorju? Hodočasnici dolaze kao i prije, možda i više, ali bez straha da će završiti u zatvoru, kao što je završio o. Emiliano Tardiff, kanadski karizmatik. Zatvorili su ga, piše on u jednoj svojoj knjizi, u sobu u kojoj je na zidu visjela Titova slika. Tu je proveo jednu noć, a zatim je dobio izgon i stalnu zabranu ulaska u tadašnju državu.

Ipak, danas je drukčije. Hodočasnici mogu doći kao skupina, doduše još uvijek po lošim putovima, i boraviti u dobrim pensionima i hotelima i zadovoljiti sve svoje duhovne potrebe. Međugorje još uvijek nije službeno svetište, ali je mjesto molitve i pomirenja. U njemu se ispovijedaju, neki svjedoče, nakon 30 ili 40 godina neispovijedanja. Kada govore o ispovijedi, mnogi pojedinci kažu: „Nekoliko sam puta pobjegao ispred ispovjedaonice, ali nisam mogao izdržati, vratio sam se i poslije godina i godina iskreno se i skrušeno pokajao i ispovjedio.“

Jednostavno rečeno, Međugorje je mjesto gdje ljudi mole i obraćaju se. To je Gospa i željela.

Oni koji niječu Gospinu prisutnost, tvrde da ako se i dogodilo koje obraćenje, da bi se ono dogodilo i bez Međugorja, u bilo kojoj župi! Možda, ali ako sami obraćenici tvrde da je njihovo obraćenje, odnosno njihovo svećeničko ili redovničko zvanje povezano s Međugorjem, zašto im ne vjerovati?

Zar se Bog ne smije poslužiti malim i za bitnim hercegovačkim Nazaretom? Tko Bogu može propisati kamo će i hoće li poslati svoju Majku (ako ju je poslao) i koliko dugo Ona smije ostati?

Za Boga ne postoje ni godine ni vrijeme, postoji samo sada. Bog će svoj plan ispuniti bez obzira koliko mu ljudi stajali na putu.

Kraljica Mira u SRCU

Majka je tu i danas. Poziva i gleda svoju djecu, hrabri i jača; pomaže nam da čujemo njezin glas, njezinu poruku. Osluškujem odjek na njezinu budnost gledajući ljude različitih uzrasta i boja kože, raznih nacionalnosti i jezika...

s. Lidija Glavaš

Sve je još u mirnom snu. Povremeno se čuje lavež pasa, a tamo negdje iz daljine pjesma pijetla kao budilica onima koji još spavaju. Samo one, te Božje ptičice koje su još davno pronašle svoju stalnu nastambu baš na ovom brdu, ne prestaju pjevati najljepše i najraznovrsnije napjeve tako da za svačije uho ima ponešto lijepo. Ne znam je li netko već zapisao note tih zadivljujućih melodija.

Samo nebo zna što Crnica krije u svojim njedrima

Polako se penjem milujući taj moj dragi kamen što su ga kroz tolike godine brojni hodočasnici milovali i, kao pronađen biser, odnosili u svojim torbama. Gledam to stijenje i slušam njegovu tihu priču. Preduga je i preduboka jer su u njoj pohranjene tisuće i tisuće životnih priča onih ljudi kojima su služili kao neobični tepisi da ih drača i ostrina ovoga kraja, njima nevičnima, ne ozlijedi. Uzeh u ruku jedan mnogolik kamen. Svaka strana nova priča, nova suza, bol, novi smijeh i radost, nova nada i povratak u Očevu kuću. Te moje male stijene danas su izoštrene kao srca onih koji su molitvom, žrtvom i postom tražili Majku. Bez majke se osjećamo sirotno i zato duga putovanja i odricanja da se dođe do Majke nisu bili zaprjekom brojnim hodočascima, nego zanos i polet duše. Što ovo malo brdo Crnica krije u svojim njedrima samo nebo zna i ljubi. Hoće li nam ikada biti razotkrivene te tajne pa da ih iščitavamo i živimo u radosti duhovnih pjesama i Njezinog predivnog *Magnificata*...

Srce koje nam želi dati Kraljica Mira

Oči mi se počese odmarati na ovom brdu i pogledu dolje, na dolinicu što grli cijelu međugorsku župu. Gledam sela i suze mi nekako naviru kao onih prvih dana ukazanja kada smo i u noćne sate dolazili i ljubili mjesto nad kojim je stajala ona, naša Majka.

Majka je tu i danas. Poziva i gleda svoju djecu, hrabri i jača; pomaže nam da čujemo njezin glas, njezinu poruku. Osluškujem odjek na njezinu budnost gledajući ljude različitih uzrasta i boja kože, raznih nacionalnosti i jezika... Jedni mole glasno, drugi u tišini; neki sklupčani pred njezinim kipom. Svi izlijevaju bogatstvo i siromaštvo iz

svojih krhkih glinenih posuda, iz svoga srca što se tamo sklonilo da ga drugi ne opaze, ne uzveličaju ili ismiju. Čudno je to srce čovječje koje toliko toga nosi u sebi: toplinu, nježnost, ponos, poniznost, a ponekad i prkos. To je srce. Srce koje zna, razumije i ljubi. Ono najbolje usmjerava naše korake k Svjetlu i najčešće je putokaz na našim raskrižjima. Srce donosi novosti koje su poveznica u našem zajedništvu. Takvo nam srce želi dati Majka, Kraljica Mira.

Ništa nije isto, osim Majke

Ponekad smo skloni razmišljanjima da se ovdje Ljubav nije udomila govoreći da je sve isto: isto mjesto i stijene sa svojim porukama, ista ptičja pjesma, ista Majka i njezine poruke. No, ništa nije isto osim Majke, osim zvijezda, sunca i mjeseca. Samo je Ona ista od onih prvih dana kada nam je, preko naših tada malenih vidjelaca rekla: „Ja sam Kraljica Mira“. Njezina je nazočnost i danas tako opipljiva, s onom ljepotom koju nam donosi s neba. Hodočasnici to proživljavaju kao duhovno oduševljenje, doživljavaju njezinu blizinu, mir duše, ljepotu duha i misli. To je ono što oni spontano kažu: „Kako je ovdje lijepo. Cijeli bih svoj život želio proživje-

ti tu, uz Majku!“ Nisu im zanimljivi luksuzni smještaji, koji na početku ukazanja bijahu samo utopija. Nisu im privlačni ni toliki suveniri koji im se nude da bi se u njihovim srcima zadržala ta toplina i ljepota međugorske Majke. Oni se okreću prema vlastitoj nutrini i mole Majku za srce u koje će se smjestiti Ljubav koja će oživjeti život... Zajedno ćemo slušati Isusove riječi: „Oči imate, a ne vidite; uši imate, a ne čujete!“ Budimo mudri i otvoreni za ono Božje moleći Duha Svetoga da nas pouči o svemu što nam donosi smisao našega postojanja na ovoj zemlji.

Danas nas ne progona komunistička milicija i njihovi podanici kao onodobno kada je Gospa došla k nama ne tražeći njihovo dopuštenje. Za njezinu djecu bijaše progon do zatvorskih ćelija koje nisu mogle ugušiti i ubiti život s Majkom. Danas neka nas kore i pozivaju na povratak riječi Njezina Sina; neka nas vraćaju k Izvoru, neka nam daju snagu i ljubav Božju koja nas oblači u biserne darove Duha Svetoga. Mi smo tada imali svoju Zvijezdu, Kraljicu Mira. I danas je isto tako imamo. A još uvijek ima onih koji slijede svoje srce i traže svoju Zvijezdu, Majku Božju, našu predragu Gospu čija smo djeca i svojina njezina Sina.

Od bijakovskog brda do međugorske crkve

U početku sam bio sumnjičav prema tvrdnjama bijakovske djece da vide Gospu. Međutim, dva su me doživljaja u istom danu natjerala na nova razmišljanja. Bilo je to 3. kolovoza 1981. Prije podne bio sam u Čerinu na pučkoj Misi. Nekoliko djevojčica i dječaka pjevalo je tako da su se jedva dalje čuli. Nije im se pridružio nijedan muški glas. Istoga dana popodne otišao sam u Međugorje. Crkva je bila puna kao šipak, kako bi rekao naš narod. Tada sam prvi puta doživio da se u crkvi neusporedivo jače čuje muško pjevanje nego žensko. To mi je bilo ljudski neprotumačivo, ali sam i dalje ostao sumnjičav. Tek kad je Branko Mikulić na Tjentištu 4. srpnja djelovanje u Međugorju proglasio neprijateljskim, počeo sam o tomu ozbiljnije razmišljati. Može li to biti zov s neba protiv kojeg se urotila velika bezbožna sila?

fra Žarko Ilić

Prvi pohod Bijakovcima

U vrijeme prvih Gospinih ukazanja u Bijakovcima živio sam na Širokom Brijegu. U Bijakovice sam prvi put otišao na Petrovdan, u ponedjeljak 29. lipnja 1981. Bio sam u građanskom odijelu, bez habita, s fotoagrafskim aparatom i magnetofonom u ruci. Tako sam inače običavao ići na sve značajnije skupove. Oko 17 sati s ostalim šarolikim mnoštvom ljudi popeo sam se na Podbrdo iznad Bijakovica. Iz radoznalosti smo popunili sav prostor između kamenja i drača. Izdaleka se mogao čuti žamor i nespretni pjev jedne pjesme posvećene Gospi, a onda je nastala šutnja... Kada se potom od usta do usta pronijela vijest da je Gospa otišla, počeli smo silaziti u selo. Nisam žurio. Promatrao sam prolaznike i slušao ih. Kad je pokraj mene naišlo nekoliko govorljivijih mladih osoba, pridružio sam im se. Očito su bili bliže bijakovskoj djeci. Jedna žena priča da je jedna liječnica (spominje ju po imenu) htjela dođirnuti Gospinu haljinu. Gospa joj je to odobrila i rekla djeci da je „uvijek bilo nevjernih Juda“. U tu se priču umiješa jedan muškarac pa reče: „Kako će to reći? Pa nije Juda bio nevjeran, nego Toma?“ Ali žena je uporno ponavljala da je Gospa rekla upravo tako.

Dok sam se vraćao kući na Široki Brijeg, ta me je rečenica ozbiljno zaokupila. Razmišljajući te večeri i sljedećih dana o izričaju „ne-

vjerni Juda“, padalo mi je na pamet da bi se to moglo ticati i mene. Kako? Ako radi društvenog mira ili radi osobnih pogodnosti u crkvenim krugovima prešutim svoje uvjerenje, i ja spadam u tu skupinu. A onda mi se nadovezaše misli i o onomu što nas okružuje. U našem narodu ima mnogo odrasle čeljadi koja vjeruje u Isusa pa se u crkvi vjenčavaju i krštavaju svoju djecu, ispovijedaju se i pričestuju, ali sve to čine potajno. Istodobno se takvi javno ističu u Savezu komunista Jugoslavije radi društvenog položaja, radi radnog mjesta ili zarade. Štoviše, mnogi se od njih u svom društvu vladaju kao bezbošci pa javno vrijeđaju deklarirane kršćane. Takvi postupci nalik su Judinoj životnoj nevjeri ili izdaji. I Juda je vjerovao, ali je radi dobrotka izdao Isusa. Dotad nečuven izričaj „nevjerni Juda“ prisili me na pomisao da u Bijakovcima nije riječ o nečem naučenom, namještenom ili naručenom. Ipak, sljedećih dana nisam tamo išao.

Kod crkve u Međugorju

U nedjelju 19. srpnja 1981. ponovno sam se uputio u istom pravcu, ali sada ne u Bijakovice, nego k crkvi u Međugorje, gdje je župnik fra Jozo Zovko u dogovoru s vidioćima već bio uveo večernju sv. Misu. Promatrao sam i fotografirao mnoštvo oko crkve koje me zadivilo svojom pobožnošću. U crkvu nisam mogao ući jer je bila prepuna. Istom

poslije Mise uspio sam ući u crkvu. Tada sam prvi put ugledao videoce. Molili su za hodočasnike.

Dva oprječna doživljaja u istome danu

Međutim, moja dva doživljaja u istome danu, 3. kolovoza 1981., potaknuše me na novo razmišljanje. Prije podne na stipandanskoj pučkoj misi u hladovini crkvenog dvorišta na Čerinu nekoliko je djevojaka i djevojčica s časnom sestrom pjevalo tako da se jedva moglo dalje čuti. Ni u pjesmi *Zdravo, Tijelo Isusovo* nije im se pridruživao gotovo nijedan muški glas. Istoga dana navečer otišao sam u Međugorje. I ovog puta kao promatrač! Crkveno dvorište bilo je prepuno ljudi. Unatoč neizdrživoj vrućini i sparini misari su u crkvi popunili svaki slobodan kutak. Propovijedao je fra Jozo Zovko, a pjevanje vodio fra Stanko Vasilj. Tada sam prvi puta u životu doživio da se u crkvi neusporedivo jače čuje muško pjevanje nego žensko. To mi je bilo ljudski neprotumačivo. Ipak i dalje ostadoh samo novinarski bilježnik. Dva dana kasnije, 5. kolovoza, u prijepodnevnim satima došao sam k fra Jozi Zovki u Međugorje na dogovoren razgovor želeći čuti i zabilježiti njegove dojmove i procjenu tamošnjih zbivanja. Unatoč fra Jozinu gorljivo uvjeravanju da bijakovska djeca stvarno vide Gospu, ostao sam sumnjičav.

Početak kolovoza 1981. pojačavaju se politički napadaji na videoce, a osobito na fra Jozu Zovku. Premda je on mjesec dana ranije bio pozvan i najavljen da uoči Velike Gospe propovijeda na Širokom Brijegu, poziv mu je 12. kolovoza otkazan! Nakon Velike Gospe 17. kolovoza 1981. udbaši u pratnji tadašnje milicije zatvoriše župnika fra Jozu Zovku i fra Ferdu Vlašića, urednika Naših ognjišta.

Politički pucanj s najvišega vrha

Kad je Branko Mikulić, tadašnji predsjednik SKJ, s najviše tadašnje političke pozornice na Tjentištu 4. srpnja 1981. okupljanje našega naroda u Bijakovcima i Međugorju proglasio političkim neprijateljskim djelovanjem, o tim sam događajima počeo razmišljati malo ozbiljnije. Ne bi li događaji ipak u Bijakovcima i u Međugorju mogli biti zov s neba dok se protiv tamošnjeg narodnog okupljanja usmjerava velika bezbožna sila? Početkom kolovoza 1981. pojačavaju se politički napadaji na videoce, a osobito na fra Jozu Zovku. Premda je on mjesec dana ranije bio pozvan i najavljen da uoči Velike Gospe propovijeda na Širokom Brijegu, po-

ziv mu je 12. kolovoza otkazan! Nakon Velike Gospe 17. kolovoza 1981. udbaši u pratnji tadašnje milicije zatvoriše župnika fra Jozu Zovku i fra Ferdu Vlašića, urednika *Naših ognjišta*. Kad sam to čuo sljedećeg dana, uvjerio sam se da tu više nema šale.

Doživljaj na koljenima

Slijedom tih događaja 19. sam se kolovoza uputio u Međugorje, no sada u habitu. Tada sam prvi put kleknuo i molio s ostalim narodom te ostao od početka do kraja cijeloga večernjeg programa. U svojoj sam nutri osjetio dotad neslućenu Božju nazočnost i Gospinu zaštitu! Uvjerio sam se da je samo klečeći moguće susresti Boga.

Molitven život

Otad sam nastavio moliti više nego prije. Tih sam dana doznao da sam u tom političkom vrtlogu „na sjednici uprave provincije održanoj 16. kolovoza 1981. godine u Mostaru“ premješten sa Širokoga Brijega u Veljake. Tamo sam na vjeronauku s đacima redovito molio po jedan desetak krunice, a preporučivao sam im da tako rade i kod svojih kuća. Osim toga, često sam išao u Međugorje ispovijedati. Sljedeće godine za ljetnih nedjelja tamo sam običavao sam moliti poslije večernjeg bogoslužja. Sve je to utjecalo na moj ukupan duhovni život i na opću izdržljivost u različitim unutarnjim i društvenim poteškoćama. Gospina je nazočnost sigurno mnogo toga usmjeravala na dobro da bude još bolje.

Pisanje o Gospinoj nazočnosti

Povrh toga odlučio sam u *Kršnom zavičaju* objaviti poseban prilog o zbivanjima u Bijakovcima i Međugorju. Za to sam morao naći dovoljno provjerenih podataka. Sada sam uvidio da je moj premještaj u Veljake Bog okrenuo na dobro. Otud mi je Međugorje bilo bliže pa mi je i tamošnja zbivanja bilo neusporedivo lakše pratiti i o njima pisati.

Slijedili su razgovori i traženja snimljenih vrpca. Naime, udbaši su već vršili zaplijene. Srećom, pokojni je fra Zrinko Čuvalo skrio jednu količinu presnimljenih vrpca koje mi je dao.

Zahvaljujući razumijevanju tadašnjeg veljačkog župnika fra Velimira Mandića, mogao se povući od uredskih poslova i sprovođa pa sam dan i noć preslušavao i prepisivao razgovore fra Joze Zovke i još nekih fratara s videoćima. Od tog sam materijala priredio najvažnija svjedočanstva bijakovskih vidjelaca. (Želio sam zaštititi malodobne videoce i njihove roditelje od komunističkih zlostavljanja. Zato sam ispred njihovih svjedočanstava stavljao kratice koje drugima nisu bile jasne.) Tomu sam dodao svoj prikaz tamošnjih događanja, teološke izjave biskupa Pavla Žanića, razmišljanje dr. fra Ljudevita Rupčića i uglazbljenu pjesmu fra Stanka Vasilja *Došli smo ti, Majko draga*. To sam sve „okitio“ fra Zrinkovim i svojim fotografijama i tako je nastao 14. broj *Kršnoga zavičaja* s posebnim prigodnim prilogom pod naslovom „Susreti vjere i molitve“. Osim toga, te i sljedećih godina o međugorskim sam zbivanjima kontinuirano odašiljao vijesti koje su bezimeno objavljivane u *Glasi Koncila* i *Aksi*.

Danas sam zahvalan našoj nebeskoj Majci što sam s Božjom pomoći i pod njezinom zaštitom, mnogim poteškoćama unatoč, uspio u svim dosadašnjim godištim *Kršnog zavičaja* (na ukupno 814 stranica!) izvješćivati o njezinim ukazivanjima u Međugorju i o njihovim odjecima u svijetu!

Humac, 2006.

U Međugorju se ljudi obraćaju, ozdravljaju i odlučuju na novi život

Pisati o Međugorju znači pisati o najznamenitijem događaju: o velikom Božjem pothvatu posljednjih stoljeća. To znači vjerovati da je Bog na čudesan način na djelu u jednoj do jučer nepoznatoj župnoj zajednici.

fra Petar Ljubičić

Međugorje je pashalni (uskrсни) i duhovski dar Crkvi, pojedincima i čitavu čovječanstvu. S pravom možemo reći: Duhovi traju još i danas. Do jučer nepoznata mjesta Bijakovići i Međugorje postaju najpoznatija mjesta u koja dolaze hodočasnici sa svih strana svijeta. Dolaze sa svojim problemima i nevoljama, mukama i čežnjama...

Svjedoci smo činjenice koju nitko ne može zanijekati: čitav je svijet u velikoj duhovnoj i materijalnoj krizi. Svi se slažemo u jednome, a to je da čovjek nikad nije bio nesigurniji i tjeskobniji, zabrinutiji i nezadovoljniji, grješniji i bolesniji, nikad nije bio u većoj nevolji i mucu nego što je danas.

Mjesto žarke molitve

Mnogi priznaju da su u Međugorju našli što su čitava života tražili: duševni mir i istinski radost, životnu utjehu i sreću... zapravo ono što današnjem čovjeku najviše treba! Čudesni su Božji putovi kojima vodi pojedine duše. Tako su neki doživjeli Međugorje u snu: neki su vidjeli crkvu i oba brda, neki su osjetili zov za vrijeme molitve, neki svjedoče da su se posve slučajno našli u Međugorju. Za one koji vjeruju, slučajnosti nema. Ništa se ne događa bez Božjega znanja i njegove volje.

Mnogi iskreno priznaju da bez Međugorja ne bi mogli zamisliti svoj sadašnji molitveni život, svoju potpunu promjenu, svoju osvjedočenu vjeru. Tako svjedoče da je Bog zaista na djelu u Međugorju. Iz Međugorja se ljudi vraćaju drukčiji, ljudskiji, pravedniji, čestitiji i blaženiji...

Godine 1988. Ivan Pavao II. rekao je južnoameričkim biskupima: „Međugorje, Međugorje, Međugorje? Samo se dobre stvari događaju u Međugorju. Ljudi idu na ispovjed. Ljudi se klanjaju euharistiji i okreću prema Bogu. Čini se da se samo dobre stvari događaju u Međugorju!“

U Međugorju se osjeća stvarna Božja nazočnost i brižna ljubav Kraljice Mira. Ono je već godinama mjesto žarke molitve, potrebnih obraćenja, čudesnih ozdravljenja i radosne nade. Doista, snaga milosti Božje tu

je toliko jaka da se zorno pokazuje u brojnim izvješćima o obraćenjima i čudesnim duhovnim i tjelesnim ozdravljenjima. Zanimljivo je da su gotovo svi koji dođu u Međugorje uvjereni da su u pravome trenutku na pravome mjestu. Manje-više svatko je od tih nebrojenih milijuna hodočasnika doživio ono što ne može lako zaboraviti. Mnogi čeznu da se ponovno vrate izvoru velike milosti. I mnoštvo je mladih osjetilo snažan Božji zov i obratilo se. Mnogi su se odlučili za duhovno zvanje. Nekoliko je crkvenih starijehina sa zahvalnošću Bogu i Gospi posvjedočilo da su mnoga svećenička i redovnička zvanja njihovih kandidata povezana upravo s Gospinim ukazanjima u Međugorju.

Ukazanja – znak majčinske brige za svoju djecu

Kraljica Mira došla je k nama, k svojoj djeci, i ukazuje se pune 32 godine (25. lipnja 2013. brojimo 11.688 dana). Ona nas želi kao Majka uzeti za ruku i voditi k svome Sinu, k Isusu. Ona dobro zna da u Isusu možemo imati istinski mir, pravu radost, neopisivu sreću,

život i spas. Upravo sve ono za čime čeznemo. On je Spasitelj, naš Usrećitelj!

Ukazanja Majke Božje uvijek su bila znak majčinske brige za svoju djecu, ona su jamstvo velike ljubavi nebeske Majke. Ona pokazuju kolika je dobrotu majke prema djeci koja se nalaze u ovoj suznoj dolini. Na upit vidjelaca zašto je došla k nama, Gospa je odgovorila: „Vidim da su ljudi, moja djeca, u velikim nevoljama iz kojih sami ne mogu izići pa sam došla da im pomognem!“ Ona nam, dakle, želi pokazati siguran put k vječnoj sreći. Gospa se ukazuje tamo gdje je najveća potreba, tamo gdje je velika nevolja... Ona dolazi kao pomoćnica i moćna zagovornica da bi nam kao Majka pomogla. Dolazi kao Majka kako bi nas probudila u vjeri i podsjetila na neprolazne evanđeoske istine.

Gospa se ukazuje kao Kraljica Mira. U samim početcima svoga ukazanja rekla je: „Mir, mir, mir, mir mora zavladati između čovjeka i Boga, a i između ljudi!“ Zar nam je danas išta potrebnije od mira?! Možemo sve imati što ljudsko srce poželjeti može, ali ako nema-

mo mira, mi zapravo ništa nemamo. Gospa je jasno rekla da nam pravi i istinski mir može darovati samo Krist. On je zapravo naš mir.

Mir je punina sreće, savršene radosti i ljubavi, plod duha. To je najveće i najpotrebnije dobro koje možemo imati i za kojim možemo čeznuti. To je neizmjeran dar kojim Bog usrećuje čovjeka, ako mu se čovjek otvori i povjeri, ako mu prizna svoju maleznost i grješnost i ako Boga za to žarko moli. Mir je ono unutarnje dobro: sklad i posjedovanje onoga dobra koje volimo, to je blago duše koje se prelijeva u čitavo biće.

Gospa nam govori: Vjerujte u Boga, i to čvrsto! Imajte potpuno povjerenje u moga Sina, u Isusa. Posve se njemu predajte. Iskusićete koliko je Bog dobar i milosrdan i kako vam daje snagu za život. Gospa veli da je došla „probuditi vjeru svakoga vjernika“. (30. travnja 1984.)

Da bismo svoju vjeru očuvali i u njoj stalno rasli, Gospa nam je preporučila svakodnevnu hranu: molitvu! Posebice svetu Misu, molitvu krunice, klanjanje Isusu u Presvetom Sakramentu, češće primanje svetih sakramenata, čitanje Svetoga pisma...

Obratite se, molite, postite!

Obratite se, promijenite se, izmirite se s Bogom, s braćom i sestrama i sami sa sobom. Drugim riječima: odrecite se grijeha, prestanite griješiti i darujte Bogu prvo mjesto u svome životu. To moramo činiti neumorno svakoga dana.

Obraćenje je milosni osjećaj da je Bog tu, da me voli i da me želi učiniti vječno sretnim. To je milosni Božji poziv koji stalno odzvanja u nama, poziv da tražimo Boga i da se uvijek njemu vraćamo i živimo po njegovoj volji.

To je Božji dar kojim on obdaruje svakog čovjeka. Naš odgovor na taj Božji zov sastoji se u neopozivoj odluci da ostavimo sve i

u potpunosti mu se predamo. Obraćenje je milost kojoj uvijek prethodi Božji korak.

Molite, molite, molite! I to srcem, s ljubavlju i čitavim bićem da biste se svaki dan mogli obraćati i da biste u vjeri neprestano rasli. Na to nas blago, majčinski poziva Velika Majka.

Molitva je, ponajprije, tajna čežnja, tajna čovjekova težnja za susretom s Bogom; da se s njim sjedini i živi u ljubavi, da u Bogu nađe željen mir i radost, sreću i spasenje. Zato je molitva potreba naše psihe i duše. Molitva je milosni susret i radosni razgovor sa živim, osobnim Bogom. Molitva je srce i duša naše vjere, obraćenja i mira.

Gospa nas uči: „Molite srcem!“ Moliti srcem znači prije svega moliti s ljubavlju. Zdušno. To znači moliti čitavim svojim bićem: tijelom i dušom, otvorena, ponizna i čista srca.

To znači potpuno se otvoriti Bogu, Njemu dati prvo mjesto u svomu životu, u potpunu predanju staviti Mu se na raspolaganje, imati toliko pouzdanje u Njega i od Njega se svemu dobrome nadati. To znači moliti sabrano i ponizno, predano i pouzdano, postojano i pobožno.

Postite, činite pokoru, znajte se odricati, žrtvovati za svoje dobro, za svoje spasenje i za spasenje braće i sestara. Post je dar, milost koju svaki čovjek može primiti od Boga. On je bio i ostao najsigurnija pomoć čovjeku da nađe mir srca, mir svoje obitelji, da se oslobodi svih ovisnosti i svakoga robovanja. Post je uvijek shvaćan kao najsigurnije sredstvo da se čovjek vrati k Bogu od kojega je odlutao. Post nam pomaže suočiti se sa samim sobom, sa svim svojim tamnim stranama: manama, nedostacima, promašajima, grješnim zahtjevima i prohtjevima... Post je iskušano sredstvo u borbi za čistoću srca. Post nam pomaže da uvijek živimo u Božjoj nazočnosti i njime dajemo zadovoljstina za grijeha i uvrjede koje smo nanijeli Bogu i bližnjemu.

Gospa nam preporučuje mjesečnu svetu ispovijed i što češću svetu pričest. Žarka joj je želja da nam sveta Misa bude život. To je najveća i najuzvišenija molitva naše vjere. U Međugorju su se milijuni susreli s Bogom i obratili. Imaju pravo oni koji kažu da je ponajveći dar koji netko može dobiti u Međugorju obraćenje srca, odnosno promjena života i doživljaj i iskustvo Božje ljubavi.

Bolest je stvarnost koju svatko doživi barem jednom

Velika je milost da bolesnici i patnici dožive svoju bolest kao dar i blagoslov za sebe i svoju obitelj. Nije lako razumjeti i govoriti o bolesti, patnji i životnom križu. Bolest je stvarnost koju manje-više svatko jednom u životu iskusi. Bog je stvorio čovjeka slobodna, ra-

dosna i sretna. To je u početku i bio. Kad je htio sam odlučivati o svojoj sreći bez Boga, to ga je skupo koštalo. I mi to danas ispaštamo. Adam i Eva su zgriješili, uzoholili se i nisu poslušali Boga. Učinili su istočni grijeh, grijeh u kojem se i mi rađamo. Kao posljedica grijeha došla je patnja, bol i sama smrt.

Bolest je korisna kušnja, ujedno i prigoda za duhovno ozdravljenje, čak prava blagodanost za bolesnika. Sjetimo se riječi: „Onima koji Boga ljube, Bog sve vodi dobru!“ (Rim 8,28)

Za vrijeme bolovanja osoba ima vremena da se sabere i razmisli o slabosti tijela, o zdravlju i spasenju duše, o Božjoj providnosti, o životu uopće.

Teška bolest jača vjeru u božanskoga Liječnika, uči čovjeka strpljivosti, blagosti, altruizmu, ljubavi. Nekima je bolesnički krevet bio mjesto obraćenja. Tjelesna patnja je duhovni kapital neizmjerne vrijednosti uz uvjet da se rado i kršćanski snosi kao sredstvo ispaštanja, obraćenja i pokore. Osvjedočeni vjernik prima patnju kao sredstvo otkupljenja (križ), rezultat nesavršenosti stvorenja, kušnju za krjepost, prigodu za altruizam, nužnu posljedicu svoje vlastite zloće (moralno zlo je čovjekovo djelo). Asket se njome služi za svoje usavršenje i posvećenje.

Primjeri

Silvia Buso, mlada djevojka iz Padove, ozdravila je 24. lipnja 2005. za vrijeme ukazanja na Podbrdu. U šesnaestoj godini, nekoliko dana nakon visoke temperature, osjetila je da više ne može hodati. Još se uvijek ne zna koju je bolest imala. Ona je molila za druge koji boluju teže nego ona sama: „Žarko sam molila da mi Bog po Gospinu zagovoru dadne snagu da prihvatim kolica jer sam ih se vrlo plašila. Oko 22 sata zavladao je desetominutna tišina. Moleći ponizno, primijetih veliku svjetlost koja je bila nježna, odmarajuća... i ona me impresionirala. Prestankom ukazanja nestalo je i te svjetlosti. Prvi put nakon devet mjeseci osjetila sam svoje noge. Brijunula sam u plač i drščućim glasom rekla: 'Ozdravila sam, hodam!'“

Silvia dirljivo kaže: „Za mene je najveća milost to što sam u Međugorju otkrila vjeru i doznala koliku ljubav imaju Isus i Gospa za svakoga od nas. S obraćenjem je kao da je Bog u našojnutrini upalio vatru koja se stalno hrani i održava molitvom, euharistijom. Beskrajno zahvaljujem Bogu na ovom neizmjernu daru.“

Ona priznaje da se svi problemi najbolje rješavaju moleći krunicu. Tada se osjećamo mirnijima i raspoloženijima. Potrebno je imati potpuno povjerenje u Boga koji sve vodi. Najvažnije je i najljepše u životu osjetiti Gospinu i Isusovu ljubav i u njoj živjeti.

Bit Međugorja

U povodu 32. obljetnice ukazanja Kraljice Mira postavljamo pitanje o biti Međugorja, a odgovore tražimo u djelima fra Slavka Barbarića

fra Marinko Šakota

Naspram Međugorja postavljaju se pitanja je li tu riječ „o neizmjer- no velikoj milosti, koju nam Bog želi dati i daje po Mariji, Kralji- ci Mira, ili o nekoj čudnoj, dosad neviđenoj prijeveri, 'dječjoj pričij'?!“ Bez obzira kakvi odgovori bili, „izazovno je ovo što se doga- da. Ako je od Boga, kako ne odgovoriti, a ako je od ljudi, kako ih ne razotkriti!“

Nutarnja dimenzija

Osporavao to netko ili ne, neupitno je da „Međugorje spada u najvažnije i najsnaž- nije duhovne pokrete u obnovi Crkve u za- dnja dva desetljeća.“ Snaga Međugorja nije u vanjštini, nije u napravljenim objektima, a niti čak u velikom broju hodočasnika. Me- đugorje je „najprije nutarnja dimenzija“.

„Sjećam se jednog svećenika“, piše fra Slavko, „koji mi je posvjedočio da je sva- ke godine organizirao hodočašća u različita svetišta. Svaki put je na koncu mogao reći da je dobro. Na kraju hodočašća u Međugorje, osim činjenice da je dobro, svi su se prije ra- stanka upitali: A što sada?!? Nešto se mora činiti. Za mene kao župnika ovo je velika ra- zlika između Međugorja i drugih hodoča- sničkih mjesta: Međugorje aktivira – i to je važno!“

Pojedinac stvara novu sredinu, novu obitelj, a nova obitelj novu Crkvu i novo društvo. Novo društvo, nova Crkva i nova obitelj, obnovljeni obnovom pojedinca, imaju svoju ulogu u odgoju pojedinaca i pomažu da pojedinci lakše ostvaruju svoj identitet.

Promjena života – to je sinonim za Među- gorje. Zaista, mnogi su ga hodočasnici do- živjeli kao „velik poziv na povratak Bogu“, „kao novo rađanje u odnosu na Boga i Cr- kvu te u odnosu na svoj život i živote drugih“. „Duhovno obnovljeni vjernici snaga su Me- đugorja i njegov smisao.“

Mir najprije mora zavladati u našem srcu

Međugorje je poziv upućen ne samo župi nego cijelome svijetu. U želji pak da se ci- jeli svijet pokrene i odazove pozivu na mir, Gospa polazi od pojedinca. „Gospin put do mira je induktivan put. Sve počinje s poje- dincem koji se mijenja i mijenjajući se stva- ra nove odnose u obitelji i društvu, u Crkvi

i u svijetu. Vidioci neumorno ponavlja- ju da mir najprije mora zavladati u naše- mu srcu, onda u obitelji i tek onda u svijetu. Tu je neizostavna i nezaobilazna vrijed- nost i važnost pojedinca. Bez pojedinca ne- ostvarivi su programi koje je Bog povjerio njoj, Mariji. Pojedinac stvara novu sredi- nu, novu obitelj, a nova obitelj novu Crkvu i novo društvo. Novo društvo, nova Crkva i nova obitelj, obnovljeni obnovom pojedin- ca imaju svoju ulogu u odgoju pojedinaca i pomažu da pojedinci lakše ostvaruju svoj identitet.“

„Stoga i nije više važno zašto je Gospa izabrala župu Međugorje, nego je važno pri- hvatiti izabranje i ostati neumorni u Gospi- noj školi.“

Gospine poruke o vjeri

„Draga djeco! U ovom milosnom vre- menu pozivam vas iznova na molitvu. Dječice, molite i pripremajte svoja srca za dolazak Kralja Mira, da on svojim blago- slovom dadne mir cijelom svijetu. Nemir je zavladao u srcima i mržnja vlada svije- tom. Zato vi koji živite moje poruke budite svjetlo i ispružene ruke ovom nevjernom svijetu da bi svi upoznali Boga ljubavi. Ne zaboravite, dječice, ja sam s vama i sve vas blagoslivljam. Hvala vam što ste se odazva- li momu pozivu.“ (25. studenoga 2001.)

„Draga djeco! Pozivam vas danas i po- tičem na molitvu za mir. Napose vas da- nas pozivam, noseći vam u svojim rukama Novorođenog Isusa, da se ujedinite s njim preko molitve i postanete znak ovom ne- mirnom svijetu. Potičite jedni druge, dje- čice, na molitvu i ljubav. Neka vaša vjera bude poticaj drugima da više vjeruju i lju- be. Sve vas blagoslivljam i pozivam da bu- dete bliže mome srcu i srcu Maloga Isusa. Hvala vam što ste se odazvali momu pozi- vu.“ (25. prosinca 2001.)

„Draga djeco! Danas molim za vas i s vama da vas Duh Sveti pomogne i uveća vašu vjeru, da još više prihvatite poruke koje vam dajem ovdje u ovom svetom mje- stu. Dječice, shvatite da je ovo vrijeme mi- losti za svakoga od vas, a sa mnom ste, dje- čice, sigurni. Želim vas sve povesti na put svetosti. Živite moje poruke i stavite u ži- vot svaku riječ koju vam dajem. Neka vam budu dragocjene jer dolaze s neba. Hvala vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. lipnja 2002.)

„Draga djeco! Danas se radujem s vašim zaštitnikom i pozivam vas da budete otvo- reni Božjoj volji kako bi u vama i preko vas rasla vjera u ljudima koje susrećete u svom svakidašnjem životu. Dječice, molite sve dok vam molitva ne postane radost. Tra- žite preko svojih svetih zaštitnika da vam pomognu rasti u ljubavi prema Bogu. Hva- la vam što ste se odazvali momu pozivu.“ (25. srpnja 2002.)

Ivanka Ivanković-Elez 2/4

Ivanka pripovijeda što se događalo nakon što su Mirjana Dragičević, Milka Pavlović i ona 24. lipnja 1981. prvi puta vidjele Gospu:

U međuvremenu je naišla Vicka i vidjela da se s nama nešto čudno događa. Tada smo rekle: „Dođi, mi vidimo Gospu!“ Kada smo joj mi to rekle, ona se izula i potrčala prema kućama. Blizu kuća susrela je dva Ivana i rekla im što nas tri vidimo. Njih troje doš- lo je k nama i vidjeli su isto što i mi. Gos- pa je stajala možda 400-600 metara od nas i zvala nas rukom prema sebi. Iako nas je bilo više, mi se nismo usudili ići gore, strah je prevladao. Ja sada ne znam koliko smo mi vremena tu bili, samo znam da su neki otišli svojim kućama, a nekoliko nas je uletjelo u prvu kuću gdje se slavio imendan. Onako uplakani i uplašeni uletjeli smo u tu kuću i rekli: „Mi smo vidjeli Gospu, Gospa je na brdu!“ Sjećam se da su nas s tog stola gađa- li jabukama i rekli nam: „Nemojte se igra- ti s time! Jeste li vi normalni? Bježite svo-

jim kućama, nikada više to nemojte nikome reći!“ Ja sam došla kući i baki, bratu i sestri rekla što sam vidjela. Brat i sestra su se igra- li, jednostavno su me ismijavali, a baka je rekla: „Sine moj, to nije moguće, to vjero- jatno netko čuva ovce...“

U životu mi noć nije bila duža. Jednostav- no sam se preispitivala što se sa mnom doga- da: – Jesam li stvarno vidjela što sam vidjela? Jesam li poludjela?

Kome smo god rekli, rekao nam je da to nije moguće. Već se sutradan pronio glas po okolnim selima i svi smo mi došli pos- lijepodne da vidimo hoćemo li opet vidje- ti ono što smo vidjeli prvi dan. Sjećam se da me je baka držala za ruku i rekla: „Što je god gore, ti ne ideš, ti ostaješ ovdje sa mnom!“ Ali, kada je nas šestero vidjelo tri puta svje- tlost, toliko smo brzo išli da nas nitko nije mogao sustići.

Draga djeco!

Bog mi dopusti da s njim ostvarim ovu oazu mira.

Želim vas pozvati da je čuvate, i da oaza uvijek bude čista!

Papa: Suvremena kriza jest kriza čovjeka

U sklopu Godine vjere u Rimu je 18. i 19. svibnja 2013. održano hodočašće laičkih pokreta, novih zajednica, udruženja i udruga na temu „Vjerujem! Umnoži u nama vjeru“. Prvog dana održano je duhovsko bdjenje tijekom kojega je, između ostaloga, papa Franjo odgovarao na pitanja koja su mu postavila četiri predstavnika prisutnih crkvenih pokreta. U tome se bdjenju samo zrcali ono što se ovdje u Međugorju, izričitu i specifičnu mjestu molitve i klanjanja Gospodinu u Presvetom Oltarskom Sakramentu, odvija od samoga početka.

fra Tomislav Pervan

U svom obraćanju hodočasnicima Papa se osvrnuo na postavljene upite, sretan što se može susresti s novim pokretima u Crkvi koji su se rodili nakon Sabora, na duhovsko bdjenje u molitvi i iščekivanju dara Duha Svetoga. Odgovor na pitanje kako je došao do osobne sigurnosti u vjeri, Papa je odgovorio da je on imao tu milost što je odrastao u obitelji u kojoj se vjera živjela na posve jednostavan i konkretan način.

Prenošenje vjere s naraštaja na naraštaj

Na njegov je život snažno utjecala baka, očeva majka, koja je neposredno govorila o Isusu, tumačila katekizam, učila ga prvim molitvama. Od bake je dobio prvi kršćanski navještaj, baš kao što veli Pavao kada piše Timoteju: „Sjećam se tvoje iskrene vjere koja je bila najprije u tvojoj baki Loidi i u tvojoj majci Euniki“ (2 Tim 1,5). Bitno je prenositi vjeru s naraštaja na naraštaj. Vjera nije ni

u kakvu zrakopraznu prostoru. Bog nam na put stavlja osobe koje nam pomažu na putu naše vjere. Nositelj vjere uvijek je živa osoba koja naviješta tko je i što je Isus Krist.

A onda se Papa sjetio događaja iz rujna 1953. kada je imao nepunih sedamnaest godina. Kao mladić zaputio se na studentsku proslavu, ali je navratio u svoju župu i našao ondje nekog svećenika kojega nije otprije poznavao. Osjetio je potrebu za ispovijeđu. Tu je doživio iskustvo susreta: „Našao sam nekoga tko me čeka!“ Netko ga je čekao, i nakon ispovijedi više nije bio isti čovjek. Osjetio je nutarnji glas, poziv, uvjeren da mora postati svećenikom. S jedne strane, mi moramo tražiti Boga koji nas, zapravo, već odavna čeka. Bog uvijek čini prvi korak. On je uvijek ispred nas i čeka nas. Dakle, treba pronaći onoga tko nas čeka. To je iskustvo svih obraćenika. Gospodin čeka da bi nas zagrlilo. Tako raste vjera, iz susreta s osobom, iz susreta s Gospodinom. Dobro je čitati knjige, ali je bitan susret s Isusom, a taj se susret zbiva u vjeri.

Nestalnost i krhkost vjere dolazi iz nutarnjega straha. Isus uvijek poručuje svojim: „Ne bojte se!“ Krhki smo, ali je on jači. Hodiš li za njim, problemi nestaju. Dijete je

Očito je samo jedno, a to ja da i danas Duh puše u Crkvi na sebi specifičan način, a napose ovdje u Međugorju... Jer sve je ovo plod Duha po Mariji, nositeljici Duha.

krhko, ali ako je uz mamu i tatu, onda je sigurno. Vjera raste s Gospodinom, kad nas on vodi za ruku. Sjetimo se Petrovih jamstava da nikada ne će zanijekati Gospodina. Ali za nepuna dva-tri sata, prije nego se pijetao oglasio tri puta, on se Isusa tri puta odreče! Dakle, snagu nam daje trajno drugovanje s euharistijom, s Biblijom, s molitvom u obitelji, s majkom, ocem, bakom. Poglavitito je jaka molitva krunice.

Nemoguće je raditi za Isusa, a bez Isusa!

Pitanje je kako danas učinkovito prenositi vjeru. Na to je pitanje Papa odgovorio krajnje jednostavno: „Najprije Isus. On je bitan, najznačajniji. Nemoguće je raditi za Isusa, a bez Isusa! Na trgu ste svi vikali: ‘Franjo, Franjo, papa Franjo!’ A gdje je tu Isus? Volio bih“, ističe Papa, „da ste izvikivali gromoglasno: ‘Isus, Isus je Gospodin, on je ovdje s nama!’ Dakle, ne Franjo, nego Isus. O njemu je riječ!“

Potom slijedi molitva: gledati lice Božje, zagledati se u Isusovo lice, biti svjestan da nas uvijek netko gleda, da smo promatrani... On nas prvi gleda, on nas je zapazio. Biti pred Gospodinom, jer on me razumije. Osjetim veliku utjehu kada pomislim na to da me on gleda. Mi mislimo da moramo moliti, govoriti, govoriti, govoriti... Ne! Pusti Gospodina da te gleda. Kada nas on gleda, daje nam snagu i pomaže nam svjedočiti ga, jer se to pitanje odnosilo na svjedočenje vjere. Najprije Isus, a zatim molitva! I tada osjećamo da nas Bog drži za ruku. Treba se pustiti da nas on vodi! Mi smo pravi vjervjesnici kada dopustimo da nas Isus vodi... On je vođa, naš je vođa Isus!

I treća protega je svjedočanstvo. Najprije Isus, potom molitva i dopuštanje da nas On vodi, a zatim svjedočenje. Kada dopustiš da te Isus vodi, to te dovodi do Isusovih iznenađenja. Može netko misliti da je planove evangelizacije moguće kovati za radnim stolom, stvarati strateške planove, tiskati gradivo, dijeliti na ulicama. No, to su samo oruđa, sitna ljudska oruđa. Bitan je Isus i pustiti se da nas on vodi. Tek onda možemo stvarati strategije, ali to je tek uzgred.

Na kraju je svjedočenje: vjeru se može prenositi samo svjedočenjem i ljubavlju, ne svojim idejama, nego evanđeljem življenim u vlastitom životu i evanđeljem koje Duh oživljuje u nama. To je kao neka sinergija između nas i Duha Svetoga, i to vodi do svjedočanstva. Crkvu vode naprijed sveti, oni svjedoče. Kao što je rekao Pavao VI., a ponavljali stalno i Ivan Pavao II. i Benedikt XVI., današnji svijet silno treba svjedoke. Ne toliko učitelje, nego istinske svjedoke, iskustvike, one koji su Duha iskusili. Ne treba govoriti mnogo, nego

Krizna vremena, poput ovoga kroz koje sada prolazimo, ne temelje se samo na čisto bankarskoj ili ekonomskoj krizi, a nije to ni kulturalna kriza. To je kriza čovjeka: u krizi je sam čovjek! I ono što može biti uništeno jest čovjek! Niječe li se Bog, zanijekan je i čovjek. Jer čovjek je Božja slika! Zato je to duboka kriza!

govoriti cijelim životom, potrebna je dosljednost u životu! Da, upravo to! Nužna je dosljednost u životu koji se temelji na življenju kršćanstva kao susretu s Isusom koji me vodi drugima, a ne kao na nekoj društvenoj činjenici. Gledano u praksi, mi smo kršćani zatvoreni u sebe. To Krist ne treba i ne želi. Mora mo na ulice. Svjedočiti glasno i jasno!

Crkva je sol zemlje i svjetlo svijeta

Živjeti evanđelje glavni je doprinos što ga možemo dati. Crkva nije nikakav politički pokret, nije dobro organizirana struktura! Ne, ona to nije! Mi nismo nevladina organizacija, a kad Crkva postane nevladina organizacija, socijalna ustanova, onda gubi sol, nema okusa, ona je samo ljudska ustanova. Đavao nas uvodi u napast da precjenjujemo značenja uspjeha. Jedno je propovijedati o Isusu, a drugo je uspjeh, biti uspješan, biti učinkovit. Značenje Crkve u biti jest živjeti evanđelje i davati svjedočanstvo vlastite vjere. Crkva je sol zemlje, ona je svjetlo svijeta, pozvana je u društvu uprisutnjivati kvasac Božjega kraljevstva i to čini, prije svega, svojim svjedočanstvom, svjedočenjem bratske ljubavi, solidarnosti, dijeljenja i zajedništva.

Krizna vremena, poput ovoga kroz koje sada prolazimo, ne temelje se samo na čisto bankarskoj ili ekonomskoj krizi, a nije to ni kulturalna kriza. To je kriza čovjeka: u krizi je sam čovjek! I ono što može biti uništeno jest čovjek! Niječe li se Bog, zanijekan je i čovjek. Jer čovjek je Božja slika! Zato je to duboka kriza! U ovom kriznome vremenu ne možemo se brinuti samo o sebi, zatvarati se u samoću, u obeshrabrenost, u osjećaj nemoci pred problemima. Ne smijemo se zatvarati! U tomu je opasnost: zatvaramo se u župu, s prijateljima, u pokret, s istomišljenicima... Zna li što se događa? Kada Crkva postane zatvorena, ona postaje bolesna, obolijeva. Zamislite sobu zatvorenu godinu dana. Kada kročiš u nju, zapahne te miris vlage i truleži, sve je u njoj propalo, nagrizli ju moljci. Sa zatvorenom Crkvom stvar je ista. To je bolesna Crkva! Crkva mora izići iz same sebe. Kamo? Prema periferijama života, ma gdje one bile, ali mora naprosto izići!

Isus nam oporučno naređuje: „Idite po svem svijetu! Idite! Propovijedajte! Svjedočite Evanđelje!“ (usp. Mk 16, 15). No, što se događa kada pojedinac iziđe iz samoga sebe? Može se dogoditi isto ono što se može dogoditi bilo kome tko iziđe iz kuće na ulicu: može se uvaliti u neprilike. Ali ja vam kažem: tisuću puta mi je draža Crkva izložena nedaćama nego Crkva bolesna od zatvorenosti! Pođite van, iziđite! Sjetite se onoga što se kaže u Otkrivenju. Kaže se nešto lijepo: da je Isus na vratima i zove, zove da uđe u naše srce (usp. Otk 3, 20). To je smisao Otkrivenja.

Kultura susreta nasuprot kulturi sukoba i odbacivanja

Postavite si pitanje koliko je puta Isus unutra i kuca na vrata hoteci izići van, a mi mu ne damo zbog svojih sigurnosti, zbog svoje zatvorenosti u prolazne strukture koje nam služe samo tomu da bi nas zarobile, a ne da bi nas učinile slobodnom djecom Božjom! U tom je „izlasku“ važno ići ususret i ta je riječ veoma važna: susret s drugima. Zašto? Zato jer je vjera susret s Isusom, a mi moramo učiniti isto što čini Isus: susresti se s drugima. Mi živimo kulturu sukoba, kulturu fragmentacije, kulturu u kojoj ono što nam ne služi bacamo, kulturu odbacivanja i otpada. U vezi s tim Papa nas poziva da mislimo na starije, koji su mudrost naroda, na djecu... Mi moramo ići ususret i s našom vjrom stvarati „kulturu susreta“, kulturu prijateljstva, kulturu u kojoj nalazimo braću, gdje možemo govoriti i s onima koji ne misle kao mi, i s onima koji su druge vjere, koji nemaju istu vjeru... Svi imaju nešto zajedničko s nama, naime, slike su Božje, djeca Božja! Moramo ići ususret drugima ne obezvrjeđujući svoju pripadnost!

To su samo neke misli iz prvoga dijela Papina obraćanja mnoštvu okupljenu na duhovsko bdjenje kojemu je nazočilo više od 200 tisuća pripadnika raznih pokreta obnove u Crkvi. Očito je samo jedno, a to ja da i danas Duh puše u Crkvi na sebi specifičan način, a napose ovdje u Međugorju... Jer sve je ovo plod Duha po Mariji, nositeljici Duha.

Sakrament svete potvrde u Međugorju

U subotu 4. svibnja 2013. u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju 90 krizmanika primilo je sakrament svete potvrde kojim se kršteni obogaćuju darom Duha Svetoga i savršeni povezuju s Crkvom.

Sakrament potvrde kandidatima je podijelio mjesni biskup mons. Ratko Perić pod svetom Misom u 10 sati. Dan prije, 3. svibnja, krizmanici, njihovi kumovi i roditelji pristupili su sakramentu svete ispovijedi.

Prva sv. pričest

Nakon završene vjeronaučne pripreve 5. svibnja 2013. u 10 sati prvoj svetoj pričesti u župi Međugorje pristupilo je tridesetero djece. Svečanu svetu Misu predslavio je fra Slaven Brekalo, a slavlje je svojim skladnim pjevanjem uvečao međugorski dječji zbor „Golubići mira“.

Uz svečanost ovoga župnog slavlja osobitost Međugorja čini i nazočnost velikoga broja hodočasnika iz Austrije, Njemačke, Švicarske, Brazila, Engleske, Irske, SAD-a, Kanade, Francuske, Italije, Poljske, Libanona, Mađarske, Belgije, Češke, Nizozemske, Koreje i Kine.

Hodočašće osoba s posebnim potrebama iz Splita

Volonteri akademske ili studentske crkve sv. Filipa Nerija iz Splita ove su godine prvi put organizirali hodočašće za osobe s posebnim potrebama Kraljici Mira u Međugorje. Hodočašće je održano u nedjelju 12. svibnja, a sudjelovalo je 180 hodočasnika, od čega su polovica bili pratitelji i volonteri.

Nakon svete Mise u župnoj crkvi hodočasnici su svoj program nastavili u Majčinu selu. Duhovni pratitelj hodočašća bio je don Jozo Mužić, a pomoć osobama s posebnim potrebama, ponajprije u kretanju oko crkve i u Majčinu selu, pružili su i neki članovi i volonteri međugorske Frame.

Prvi put u Međugorju

Dulcinea Candida De Macedo Van Der Eijk rođena je u Brazilu, a živi u Amsterdamu. Na hodočašće je došla zbog svoje velike i duboke ljubavi prema Mariji. U Međugorju je prvi put i jako je zahvalna što joj se ispunila želja. Ona svjedoči da osjeća kako ju je Marija pozvala: „Sviđa mi se u Međugorju i sigurna sam da ću se vratiti. Bila sam i na ispovijedi, imamo našega svećenika. Jučer smo bili na Križevcu i tako je predivno, tako je lijepo biti ovdje i moliti s cijelim svijetom.“

Održan Prvi međunarodni seminar za liječnike i medicinsko osoblje

Prvi međunarodni seminar za liječnike i medicinsko osoblje, na kojemu se okupilo više od 150 liječnika, farmaceuta, tehničara, medicinskih sestara te članova pokreta za život iz 15 zemalja, završio je u subotu 11. svibnja misnim slavljem. Seminar je otvoren u utorak 7. srpnja 2013., a predavači su bili fra Ante Vučković, dekan KBF-a u Splitu, i fra Marinko

Šakota, međugorski župnik. Tema I. seminara za liječnike i medicinsko osoblje bila je „Duhovna obnova za dušu i tijelo“. Osim sudjelovanja na predavanjima i razmjene iskustava, sudionici seminara sudjelovali su i na redovitome molitveno-liturgijskome programu međugorske župe. U jutarnjim satima u srijedu su molili krunicu na Podbrdu, a u petak križni put na Križevcu.

Ovdje se osjeća veliki mir

Svećenik Sean Parsons iz Engleske u svibnju je po četvrti put boravio u Međugorju, a došao je s još troje hodočasnika. O ukazanjima u našoj župi saznao je od svoje tetke časne sestre, što ga je potaknulo na prvo hodočašće Kraljici Mira. Četiri godine nakon prvoga posjeta otišao je u sjemenište, a Kraljici Mira je sada došao sa svojim roditeljima.

Vlč. Parsons nam je posvjedočio: „Nekoliko tjedana nakon što sam zaređen, vratio sam se u Međugorje. Ovdje se osjeća veliki mir, velika radost u slavljenju Mise i u ispovjedaonici. Prekrasno je čuti iskustva hodočasnika za vrijeme ispovijedi kad možemo vidjeti da su se njihova srca promijenila. Kada dođu u ovo mjesto, svi žele odbaciti ono pogriješno u svome životu i vratiti se Isusu. Hodočasnici čitaju Gospine poruke, zapravo ih svi čitamo, no koliko ih stvarno živimo, drugo je pitanje. Svatko osobno treba odlučiti se za život po njima, a Gospa nas neumorno poziva, posebice da molitvu krunice stavimo u središte svoga života i tako se obratimo.“

Sudionica prve
Hodnje mira
24. lipnja 1992.

Raspored molitveno-liturgijskog programa za 32. obljetnicu ukazanja Kraljice Mira

Od subote 15. lipnja do nedjelje 23. lipnja: Devetnica – molitva krunice na Podbrdu u 16 sati.

Ponedjeljak, 24. lipnja

- 6 sati: Hodnja mira od Humca do Međugorja; polazak s Humca u 6 sati ispred crkve sv. Ante, dolazak oko 10 sati
- blagoslov s Presvetim Oltarskim Sakramentom pred župnom crkvom u Međugorju
- sveta ispovijed prije podne i od 17 sati
- 8 i 11 sati: sv. Misa na hrvatskom jeziku
- Mise na stranim jezicima prema blagdanskom rasporedu
- 18 sati: krunica
- 19 sati: sv. Misa uočnica
- 22 – 05 sati: klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu

Utorak, 25. lipnja: 32. obljetnica Gospinih ukazanja u Međugorju

- sv. ispovijed tijekom cijelog dana
- 5, 6, 7, 8, 9, 11 i 16 sati: sv. Mise na hrvatskom jeziku
- 18 sati: krunica
- 19 sati: središnje sv. misno slavlje

24. Mladifest

Međugorje, 1. - 6. kolovoza 2013.

Ovogodišnji Festival mladih održat će se pod geslom *Vjera ljubavlju djelotvorna* (Ga 5,6). Tijekom festivala mladi će moliti, pjevati, razmjenjivati iskustva i slušati svjedočanstva o različitim pitanjima suvremenoga društva, koja se ponajprije odnose na njih, moliti krunicu, ispovjediti se, slaviti sv. Misu, klanjati se Presvetom Oltarskom Sakramentu, hodočastiti na Brdo ukazanja i Križevac, gledati prigodne predstave...

Za trajanja molitvenoga susreta mladih (osim u nedjelju 4. kolovoza) nema prijepodnevnih sv. Misa za hodočasnike.

Festival mladih, koji svake godine okuplja desetke tisuća sudionika, završava u utorak 6. kolovoza sv. Misom na Križevcu u 5 sati.

MEĐUGORJE SAMO KLIČI

Stihovi: Filip Marjanović

Glazba Ivan Žan

1. Me-đu-go-rje sr-cem kli-či, s Ma-ri-jom se Maj-kom di-či.
2. Ne tre-ba nam mr-žnje, zlo-će, I - sus spa-sit sva-kog ho-će.

1. po-zi-va nas i sav svijet, po - đī-mo Maj-ci u su - sret.
2. to sve tra - ži Maj-ka mila, Među-gor-ska Maj-ka mi - ra.

O - bra - će - nje Maj - ka ho - će

i - zbrī - ši - mo sva - ke zlo - će,

lju - bav sva - kom bra - tu daj - mo,

pru - žec ru - ku na - smi - ja - no.

3. Ratovi nas uništiše
grijesi ljudi i još više
Majka plače suze briše
što svijet nema mira više

Pješice iz Slavenskog Broda u Međugorje

Proteklih dana u Međugorje su pristizale razne hodočasničke skupine, no jedna se ipak izdvojila po svojoj posebnosti. Naime, riječ je o hodočasnici iz Slavenskog Broda i Dervente, članovima molitvene zajednice „Treće srce“ koja moli za nerođene i za život, koji su u Međugorje došli pješice.

Nakana njihova pješačkog hodočašća bila je molitva za nerođene. U deset dana prešli su više od 350 km i doživjeli nevjerojatne stvari... „Uz osnovnu molitvenu nakanu, u Međugorje smo došli zahvaliti Majci Božjoj za sve što nam je dala i za sve što imamo, ponajprije za naše obitelji“, rekli su nam hodočasnici pješice.

Iz Španjolske preko Međugorja do Jeruzalema

Pierre i Esther Decazes, mladi francuski bračni par, odlučili su se na jedno zahtijevno hodočašće na koje su krenuli iz svetišta sv. Jakova - Santiago de Compostela u Španjolskoj, preko Međugorja, do Jeruzalema. Pierre i Esther do Međugorja su pješicali pet mjeseci. „Godine 2004. hodočastio sam u Santiago de Compostelu premda tada nisam bio vjernik. Imao sam u životu velik problem i odlučio sam, ako se riješi, otići u Jeruzalem.

Godinu dana nakon toga našao sam vjeru i moj se problem riješio. Tada sam shvatio da je obećanje koje sam dao ozbiljno i da ga moram izvršiti“, kazao je Pierre koji je tada bio na drugoj godini medicine. Tada nije bilo pogodno vrijeme za takav put, a sada su prilike povoljnije te je predložio svojoj zaručnici Ester da krene s njim. Nakon razmišljanja prihvatila je poziv te su krenuli tri tjedna nakon vjenčanja, 10. studenog prošle godine. U Jeruzalem planiraju stići u rujnu.

Iva Šego

Početak Gospina mjeseca, 5. svibnja, navršivši 83 godine života, umrla je naša župljanka Iva Šego. Cijeli svoj životni vijek proživjela je u znaku gesla *ora et labora*, a od 1981. svakodnevno je molila na nekom od molitvenih mjesta – obvezno u crkvi, naizmjenično na Križevcu ili Podbrdu. Svetu Misu i obrede pokopa 6. svibnja vodio je župni upravitelj fra Marinko Šakota uz sudjelovanje fra Ignaca Domeja, svećenika iz Austrije i Ivina dugogodišnjeg prijatelja.

fra Marinko Šakota

Iva je bila u temeljima Međugorja. Mnogi su mi potvrdili da je njezin život doslovno bio molitva i rad. Doslovno je uzimala i živjela Gospine poruke.

Umrla je u četiri sata izjutra. Zanimljivo, upravo u vrijeme u koje se svako jutro ustajala i molila časoslov i molitve Božanskom milosrđu.

Do početka ukazanja svako je jutro išla na Misu, a kad su počela ukazanja, i izjutra i navečer. Kad je fra Jozo Zovko postao međugorskim župnikom, uveo je klanjanje četvrtkom. Na tom bi klanjanju ponekad bili sami fra Jozo i Iva. Narod se nije na to navikao, ali ona je dolazila redovito.

Kad je fra Slavko umro, svako je jutro u 5.30 odlazila pješice od kuće, a kad bi u šest sati zazvonila zvona, ona je već bila na grobu. Očistila bi grobnicu, pomolila se, presvukla u čistu obuću i pošla u crkvu. U svom je molitveniku u litanijama Svih svetih na samom početku rukom dopisala: *Sveti Slavko, moli za nas!*

Jako je voljela fra Slavka.

U vrećici je uvijek nosila čistu obuću u koju se na ulazu u crkvu preobuvala. Sva-

ke nedjelje molila je krunicu na Brdu ukazanja, a petkom put križa na Križevcu. Naravno, najčešće bosa. U korizmi nijedan petak nije propuštala molitvu na Križevcu.. Kad bi je upitali koliko je puta sa Slavkom išla na brda, odgovarala je da tome nema broja. Jednom se na Križevac popela na koljenima. Ne bi ona to nikome ni rekla, ali ju je vidio fra Slavko i to ispričao.

U crkvu je dolazila odmah nakon što bi se crkva otvorila, a kad bi je netko na povratku kući povezo, odmah bi se prekrizila i počela moliti blagoslov za vozača.

Fratre je voljela na poseban način. Godinama je, primjerice, na jednoj svojoj nji-vi uzgajala raštiku samo za kuhinju župne kuće.

Pričala je da je prve godine ukazanja Gospa pozvala da posti cijelu korizmu. Ona je rekla: „Eto, meni Bog dao i ja sam mogla. Cijelu sam korizmu uzimala samo kruh i vodu, a nedjeljom kruh i čaj.“

Nije Iva toliko molila jer je živjela u dokolici, besposleno. Dapače, dvorila je oca Stipana, majku Anicu, koja je godinama bila teško bolesna, strica Martina i strinu Matiju. K

Foto Diani

tomu, sadila je i obrađivala duhan, vinograd, vrtove. Moglo je se vidjeti kako na leđima nosi punu polivaču za prskanje vinograda, pred sobom gura frezu, a iza sebe vodi margarca natovarena burilima vode. Bilo je lijepo s njome raditi, jer je polje odjekivalo od njezine molitvene pjesme *Marijo, Marijo...*

Rođena u teška vremena, odrastala u vremenima stradanja, gladi i progona, svoj je život posvetila vjeri i ljubavi prema bližnjemu. Nije zasnivala svoju obitelj, ali je mnoge držala za svoju obitelj. Među njima i hodočasnike, koji su onih prvih godina u njezinoj kući imali smještaj i, još veće, svjedočanstvo života u Bogu. Svakog 25. u mjesecu strpljivo bi čekala na poruku ispred Župnoga ureda.

A njezina ljubav, toplina, čistoća srca... Tko će to opisati? To je izviralo iz Isusova srca kroz nju za sve nas koji smo imali milost biti s njom bliski.

Rođena u teška vremena, odrastala u vremenima stradanja, gladi i progona, svoj je život posvetila vjeri i ljubavi prema bližnjemu. Nije zasnivala svoju obitelj, ali je mnoge držala za svoju obitelj. Među njima i hodočasnike, koji su onih prvih godina u njezinoj kući imali smještaj i, još veće, svjedočanstvo života u Bogu. Svakog 25. u mjesecu strpljivo bi čekala na poruku ispred Župnoga ureda

Gospa nas neizmjerljivo voli

Svećenički poziv fra Ignaca Domeja iz Koruške u Austriji plod je ukazanja Kraljice Mira u Bijakovićima. Naime, nakon što je postao inženjer elektrotehnike, za jednog je hodočašća u Međugorju osjetio Božji poziv kojemu se odazvao.

Priredio Krešo Šego

Fra Ignace, kako se to dogodilo? Jeste li tada prvi put bili u Međugorju ili ste i prije dolazili?

– Prvi put sam došao još kao student početkom 1983. sa skupinom prijatelja, bečkih studenata. Svi smo bili jako dirnuti onim što smo doživjeli pa sam te godine došao još nekoliko puta.

Godine 1984. diplomirao sam u Beču elektrotehniku, smjer automatike i elektro-medicine. Nuđeni su mi unosni poslovi jer je u to vrijeme bilo vrlo malo dipl. inženjera elektrotehnike ovoga smjera. Potaknut onim što sam već iskusio u Međugorju, želio sam shvatiti što Bog od mene traži te sam to cijelo ljeto više-manje proveo u Međugorju. Živio sam kod obitelji Miljenka Vasilja. S njima sam preko dana radio na polju – brao i nizao duhan, radio u vinogradu, a navečer sam išao u crkvu na molitveni program i na međugorska brda. Tako sam na Križevcu susreo molitvenu skupinu vidioca Ivana. Pozvali su me da s njima molim. Oni su se tri puta tjedno poslije molitvenog programa u crkvi susretali na Brdu ukazanja ili na Križevcu te zajedno molili i pjevali. Otada sam nastojao uvijek biti s njima na molitvenom susretu. To mi je puno značilo i ispunjalo me. Molio sam Isusa i Gospu da me vode i pokažu koji je moj životni put.

Često sam za vrijeme sv. pričesti osjećao kako me Isus posebno voli. Jedne večeri bio sam neodlučan hoću li primiti sv. pričest jer sam se toga dana nešto porječkao s jednim prijateljem iz Austrije. Ipak sam otišao na sv. pričest i ponovo osjetio da me Isus na poseban način voli, ali da i mog prijatelja s kojim sam se toga dana sukobio, koji me je uvrijedio, isto tako posebno voli. U tom trenutku u mom se srcu nešto otvorilo pa sam mu i ja mogao srcem oprostiti i ponovno ga iskreno zavoljeti.

Postalo mi je jasno da je to put kojim želim ići, koji trebam slijediti. Postalo mi je jasno da trebam surađivati u toj ljubavi i da me Isus poziva u svećeničku službu.

Što se događa nakon povratka u Austriju?

– Kad sam se vratio doma, odmah sam otišao k dr. Egonu Kapellariju, mjesnom biskupu u Celovcu (Klagenfurt), u mom rodnom kraju. Osobno sam ga poznao i rekao mu da želim postati svećenik. Najprije je bio zbunjen jer je znao da sam prije iskustva Međugorja tražio Boga i istinu u istočnim filozofijama i tehnikama istočnih meditacija. Savjetovao mi je, s obzirom da sam kasno osjetio zvanje, da za sada ne idem u sjemenište, nego da privatno počnem studirati teologiju i da češće dolazim k njemu da bi me on mogao pratiti.

To sam i učinio. Upisao sam studij teologije ali, da bih mogao financirati svoj studij, počeo sam raditi u struci.

Kako su Vašu odluku prihvatili roditelji?

– S roditeljima sam otišao na hodočašće u marijansko svetište u koje smo svake godine hodočastili, u Brezje u Sloveniju. Na koncu hodočašća priopćio sam im svoju odluku. Majka je odmah dobro prihvatila jer je puno molila da joj jedan od sinova postane svećenikom. Otac je rekao da još jednom razmislim želim li stvarno opet iznova početi jer već imam jedan ostvareni cilj, završen studij, dobar posao i budućnost pred sobom. Trebam biti realan! Ali kad je vidio da sam odlučan, prihvatio je i poslije je bio vrlo ponosan. I sam je kao mladić želio postati svećenikom.

Naime, vrlo je mlad morao otići u II. svjetski rat i nakon šest godina ratnoga iskustva, nakon što se živ vratio kući, svojima je rekao da želi postati svećenikom. Ali, njegov otac to nikako nije dopustio jer mu je bio sin jedinac.

Kao dijete maštali ste kako ćete postati svećenikom, ali je to kasnije izbljedjelo?

– Vjeroučitelj u osnovnoj školi bio mi je svećenik koji je puno surađivao s misionarima. Uvijek nam je oduševljeno pričao o njihovom misijskom djelovanju u raznim zemljama. To me već u prvom razredu, kao šesto-

Fra Ignac predaje knjige o Međugorju Ivanu Pavlu II.

godišnjaka, oduševilo i u meni se pojavila želja da i ja postanem svećenik misionar. To je i bio razlog što sam se, u desetoj godini, jedini iz našega sela odlučio pohađati gimnaziju (gimnazija kod nas u Austriji traje 8 godina) i otići u grad 45 km od kuće, u Klagenfurt. Živio sam u internatu u kojem su odgojitelji bili salezijanci. U godinama prije mature počeo sam tražiti istinu u znanosti i u atomskoj fizici, što je i bio razlog da se odlučim za studij elektrotehnike.

Koliko je vremena prošlo od odluke da se odazovete Božjem pozivu do svećeničkog ređenja?

– Prošlo je nešto više vremena negoli je uobičajeno. Već nakon prvih dolazaka u Međugorje s prijateljima sam po župama i na drugim mjestima svjedočio o Gospinim ukazanjima. Pisao sam članke za razne novine i surađivao u izdavanju nekoliko knjiga o Međugorju. Ljudi su bili jako zainteresirani i željeli su i sami hodočastiti u Međugorje. S obzirom da sam razumio i pomalo govorio hrvatski, ukazala se potreba da upravo ja organiziram hodočašća. Svaki mjesec dolazio sam s po nekoliko autobusa. To su bila drukčija vremena. Nije bilo hotela i jednostavno bih u svaku obitelj razdijelio 2, 3 ili 4 osobe.

Tako sam opet često bio u Međugorju.

Budući da sam bio i član molitvene skupine koja se okupljala u međugorskoj župnoj dvorani, osjetio sam potrebu stupiti u zajednicu koja je nastala iz međugorskih molitvenih skupina. U zajednici sam nastavio studij teologije, a 1997., uz dopuštenje kardinala dr. Christoph Schönborna, otvorili smo kuću u bečkoj nadbiskupiji. Godinu kasnije, 1998., biskup mog rodnog kraja dr. Egon Kapellari zaredio me za svećenika.

Na čiji ste nagovor prvi put došli u Međugorje i kako ste doživjeli Gospine poruke, mnoštvo koje moli, mir koji se najčešće povezuje uz Međugorje?

– Već prve nedjelje nakon početka Gospinim ukazanja u jednim sam bečkim novinama pročitao kratku vijest da se u jednom malom mjestu u Jugoslaviji navodno ukazala Majka Božja. Odmah sam se sjetio svećenika salezijanca koji mi je bio odgojitelj u srednjoj školi. Kao mlad svećenik živio je u Portugalu, u Fatimi. Vidjelicu Luciju upoznao je prije nego što je otišla u samostan, a dobro je poznao i roditelje vidjelaca. Oduševljeno je pričao o tom vremenu i o poruci iz Fatime. Tako se i u meni rodila želja da odem u Međugorje.

Poruka mira za mene je bila središnja poruka svijetu. Kroz posao inženjera elektrotehnike dolazio sam uvijek iznova u kontakt

s oružjem i industrijom naoružanja. Znao sam da je u povijesti čovječanstva oružje uvijek bilo uništeno samo na ratištu. U to vrijeme „hladnoga rata“ bila je aktualna tema naoružanja. Govorilo se da je toliko oružja da bi se cijeli svijet mogao uništiti.

Upravo u takvu svjetsku situaciju Gospa je unijela tako važnu poruku mira. Ona pokazuje da se s Božjom pomoći oružje može prekovati u plugove. Uvjet za mir je susret Boga i ljudi, i susret ljudi međusobno. U susretu s Bogom događa se ozdravljenje, a Gospa, naša majka, želi nas voditi tim putem ozdravljenja.

Crkva u Austriji otvorena je ukazanjima Kraljice Mira u Međugorju, koje je posjetio i kardinal Schönborn te neki drugi biskupi. Kardinal je također jednom prilikom izjavio da za duhovna zvanja u svojoj nadbiskupiji zahvaljuje upravo Međugorju. Koliko je takvih duhovnih zvanja u Austriji?

– Gospa poziva mnoge mlade ljude kako bi u Međugorju dodirnula njihova srca. Mladi dolaze kroz cijelu godinu u svim hodočašćima skupinama, a posebno za Festival mladih. Neki od njih uopće nisu odgojeni u vjeri i čini se da su došli posve slučajno. Upravo oni preko Gospe bivaju pozvani i dirnuti u srcu. Njihova promjena i odluka da žive u vjeri živo je svjedočanstvo koje potiče i pokreće druge mladiće i djevojke.

Mnogi od njih u Međugorje hodočaste s konkretnim pitanjem i molbom koja se odnosi na njihove životne odluke i poziv. Kroz molitvu i sakramente dobivaju snagu da odlučite potpuno se predati u Božje ruke i posvetiti mu svoj život.

Kardinal Schönborn u razgovorima s mnogim sjemeništaricama, mladim svećenicima, redovnicima i redovnicama uvijek ima prigodu iznova čuti kako su oni upravo preko iskustva u Međugorju bili potaknuti i osnaženi u odluci da svoj život potpuno daju Bogu i službi Crkve.

Jedan ste od utemeljitelja Gebetsaktion Wien, čija je temeljna zadaća promicanje poruke Kraljice Mira. Što nam možete reći o plodovima toga rada?

– Godine 1991. zajedno s pokojnim fra Slavkom Barbaričem susreo sam kardinala Josepha Ratzingera. Tom sam mu prilikom predao sve časopise *Međugorje*, knjige, kazete i sav materijal koji je udruga Gebetsaktion Wien do tada izdala. Objasnio sam mu da je smisao izdavačkog rada naše udruge u tome da se događaji u Međugorju dokumentiraju u slici i u riječi i tako očuvaju. Kardinal je bio vrlo zainteresiran jer je s time već bio

upoznat. Rekao je da je naš rad jako važan i da tako nastavimo.

U trećem izdanju časopisa *Međugorje* objavili smo da Gospa želi da se osnivaju molitvene skupine. Nakon toga nastale su mnoge molitvene skupine. Kod našeg prvog upitnika javilo se više od šest stotina molitvenih skupina iz cijele Austrije. One kroz molitvu i duhovnost djeluju kao kvasac za cijelu Austriju; djeluju u župama, u zajednicama i služe izgradnji Crkve.

Shvatili smo da je naš zadatak uz izdavačku djelatnost i duhovno pratiti one koje je Gospa u srcu probudila i koji su se upisali u njezinu školu molitve.

Je li Vaše svećeničko djelovanje povezano s Međugorjem i što sada radite?

– Moj životni put konkretizirao se kroz iskustvo Međugorja. Kao svećenik zaređen sam za zajednicu koju je u bečkoj nadbiskupiji 2001. godine potvrdio kardinal Christoph Schönborn. Naša franjevačko-marijanska zajednica „Marija, Kraljica Mira“ (Maria, Königin des Friedens) nastoji živjeti Gospine poruke i pronositi ih u svijet. U čežnji da budemo svjedoci mira i glasnici ljubavi, nastojimo da ljudi koje u svagdanjem životu susrećemo upoznaju poruku Međugorja. To se najviše događa kroz slavlje euharistije i sakramenata te u radu s ljudima, posebno s mladima, i kroz male službe svakodnevnice. Također su nam povjerena i dva hodočašćnička mjesta te jedna župa u blizini Beča.

Na pragu smo 32. obljetnice ukazanja Kraljice Mira. Što su nam, nama vjernicima i Crkvi, donijele te 32 godine?

– Gospa je 32 godine s nama. Ona nas želi uvesti u osoban odnos s Bogom. Neizmjerljivo nas voli kao majka svoju djecu i poziva nas da slijedimo njezinog sina Isusa Krista. Odgovor na pitanje što su donijele ove godine, rekao bih, ovisi o našem odgovoru na Gospin poziv.

Puno, puno je osoba prošlo kroz Gospinu školu i spremno su rekli *da* jer znaju da nas Majka ljubi. Počeli su ne samo slušati nego i živjeti u skladu s porukama. To je bitno. O tome je riječ. Gospa nas ne prisiljava, nego nas s ljubavlju poziva! Poziva nas na više molitve. U molitvi nam Bog daje milost susreta s njime nakon čega nas može voditi dalje.

Mnogi, mnogi su dopustili voditi se pa su nastale molitvene skupine, izrasla su duhovna zvanja. U svijetu su nastale mnoge oaze molitve i mira koje pomažu da i drugi otvore svoja srca Bogu. Uvijek se iznova istinitim potvrđuju riječi da je poruka istinita tek onda ako je ja živim! Danas se želim iznova odlučiti slušati i živjeti Gospine pozive, da bi njezina poruka donijela obilan rod!

Uz 50. obljetnicu svećeništva u Zadru 28. travnja 2013.

Zašto sam zahvalan za ovo spomen-slavlje

Fra Bernardin Škunca, član Franjevačke provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru, svoju je zlatnu sv. Misu proslavio 28. travnja u Zadru. Teolog liturgičar, vicepostulator postupka za proglašenje blaženim fra Ive Perana, utemeljitelj Hrvatskoga instituta za liturgijski pastoral Hrvatske biskupske konferencije i prvi glavni urednik liturgijsko-pastoralnog časopisa *Živo vrelo* te autor brojnih knjiga, čest je suradnik našega lista. Donosimo njegovu riječ na kraju zlatnog misnog slavlja u crkvi sv. Frane.

fra Bernardin Škunca

Sve vas s radošću pozdravljam i pozivam da ovdje, oko Kristova stola, zajedno zahvalimo Svevišnjemu, dajitelju svakoga dobra, za dar ovog zajedništva u slavljenju najljepšega što naše kršćanstvo ima: za dar Isusova i našega spomen-čina sv. Mise.

Ovo me spomen-slavlje vraća u moje rano djetinjstvo kada sam izražavao želju za pozivom. Ta je želja izlazila iz mene već oko pete godine života. U sjećanju mi je još živ trenutak kada sam – zaigran oko skuta majčinih – pred majkom i drugima u svojoj obitelji govorio: „Ja ću biti fratar“. Za mene i za moje to je u isti mah značilo: „Ja ću biti svećenik“. Tako sam to tada shvaćao i danas sam radostan s tim dvjema „tračnicama“ svojega poziva. Kasnije sam naučio da to dvoje nije isto, da dobro stoji i kao odvojeno, ali meni je drago da u mojem slučaju to dvoje dobro stoji zajedno: i fratar sam i svećenik. Nešto stariji kao fratar – već od

godine 1955. – i nešto mlađi kao svećenik, evo od prije pedeset godina.

Nemjerljiva uloga Franje Asiškoga

Za dar franjevačkog poziva i svećeničkog poslanja zahvalan sam Bogu, zahvalan sam roditeljima, rodbini, župi Novalja, odgojiteljima, profesorima, provincijskoj zajednici, prijateljima i vjernicima s kojima sam se susretao tijekom proteklih desetljeća. Usprkos velikim slabostima i ograničenostima – fizičkim, intelektualnim, duhovnim i drugim – u mojoj se svijesti takoreći danomice učvršćivala slika vrijednosti poziva i poslanja u koje sam krenuo.

Kada je riječ o činjenici da sam fratar sv. Frane, mojoj se duši, mojoj pameti i mojim sve većim spoznajama otkrivala ona nemjerljiva uloga Franje Asiškoga u općoj Crkvi, čak u svijetu izvan kršćanstva, potom, na osobit način, uloga sv. Franje u hrvatskom narodu. Biti sličan sv. Franji – makar u maloj mjeri,

kao što je moja – sve jasnije mi je značilo da je dobro biti fratar sv. Frane: da, dobro je biti fratar za krug duhovno-vjermičkog djelovanja (krug koji želi živjeti za ljepotu Božje blizine u poniznosti i malenosti ...), dobro je biti fratar za krug društveno-socijalnog djelovanja (krug mira i pomirenja među ljudima, krug pažnje prema malenima i siromašnima u svim smjerovima...), dobro je biti fratar za krug kulturalnog djelovanja u više smjerova (krug divljenja ljepoti stvorenoga svijeta, krug kulture umjetničkog izražavanja u slikarstvu i kiparstvu, u književnosti, u pjesništvu, čemu je u europskoj kulturi upravo sv. Franjo otvorio značajne vidike...). Eto zašto mi danas, i nakon sedamdesetak godina, lijepo zvuči želja iz ranog djetinjstva: „Ja ću biti fratar.“ Za mene je to, uistinu, velik razlog zahvalnosti prema Bogu, roditeljima i svima gore spomenutima.

Isti osjećaj zahvalnosti dolazi mi iz činjenice da sam katolički svećenik. Danas

slavimo spomen na spomen-čin iz onih dana kada sam primio dar svećeničkog reda u Makarskoj 15. travnja 1963. te 23. travnja 1963. u Novalji držao mladu sv. Misu. Ako s radošću ističem ljepotu franjevačkog poziva, što bih tek mogao kazati o daru svećeništva? U hodu svoje male zemaljske povijesti sve sam dublje uočavao i sve svjesnije doživljavao i ovu tračnicu svojega poziva i poslanja, poglavito baš u slavljenju Isusova spomen-čina ili u slavljenju posadašnjenja muke, smrti i uskrsnuća Isusa Krista.

Više od svega održalo nas je nedjeljno okupljanje oko Kristova stola

Od nejasne želje u djetinjstvu, rastao sam u spoznaji nemjerljive uloge koju je ta večera Gospodnja, to lomljenje kruha, taj kalež spasenja, imao u rađanju i rastu moje Crkve, mojega kršćanstva, mojega hrvatskog naroda; raslo je moje opažanje vrijednosti okupljanja vjernika u nedjelju, u svetačke dane, u spomen-slavlja na razini župnih zajednica, biskupija i pokrajina u mome narodu kroz čitavu njegovu povijest. Postajao sam svjestan da nas je – kao katolički narod – više od svega održalo nedjeljno okupljanje oko Kristova stola; opažao sam već od svojega dječastva da se Misa prenosila u obitelj i da je iz slavlja Mise u župnoj crkvi nastajala kućna Crkva, obiteljska Crkva, Crkva u malom obiteljskom krugu; otkrivao sam da su se radi tog spomen-čina, radi Mise, gradile crkve – od onih čudesnih starohrvatskih crkva do kasnijih velebnih katedrala. Navest ću samo primjere iz naše hrvatske baštine: tim se spomen-činom nadahnjivala umjetnost u tim crkvama ili oko crkava, radi tog su spomen-čina pisani glagoljski misali i evanđelistari, oko nedjeljnih okupljanja nastajala su naši narodni običaji u pjevanju, u nošnji, iz tih se misnih knjiga učilo čitati i pisati, o čemu, primjerice, svjedoči i prva hrvatska početnica, ona iz 1526., napisana na glagoljici... Eto razloga za moju skromnu zahvalnost pa i za neskriven ponos da sam katolički svećenik...

Ovo je, dakle, dan zahvalnosti. Već sam kazao kome dugujem zahvalnost za rast, za odgoj, za formaciju i za djelovanje u svom pozivu i poslanju. Nije potrebno da ovdje – uz Kristov oltar – poimence ističem njihova imena, jer u najdubljem značenju zahvalnosti stoji riječ Crkve: Soli Deo honor et gloria – samo Bogu pripada čast i hvala! A vama, ovdje nazočnima, hvala da ste sa mnom podijelili ovaj spomen-čin, ovo spomen-slavlje, pa predlažem da u znak te zahvalnosti zajedno zapjevamo radosnu pjesmu: „Svi slavimo Gospodina...“

Nosila me i podržavala potpora obitelji, vjernika i župe

Prigodom svoje zlatne Mise fra Bernardin se odazvao pozivu na razgovor za Radiopostaju „Mir“ Međugorje

Razgovarala Višnja Spajić

Kao dijete već ste čuli poziv i počeli govoriti o redovništvu?

– To nije slučajno, u našoj smo obitelji imali strica Roberta koji je bio franjevac i ujaka Ljudevita koji je također bio franjevac. Upoznavanje s njima očito je u meni stvorilo tu želju da budem kao oni, a to je značilo biti fratar. Tako je to krenulo, a zatim se razvijalo Božjom providnošću. Ta moja želja naišla je na divan prijam moje majke i oca. Neizmerno su se radovali. Tu sam želju spontano izražavao i tim sam putem krenuo. Toj mojoj želji zasigurno je pridonijela i moja župa Novalja koja je imala još nekoliko franjevača. Župa je doista njegovala zvanja, bilo svećenička bilo redovnička. Ta me potpora – obitelji, vjernika i župe – nosila i podržavala.

Utemeljitelj ste Hrvatskoga instituta za liturgijski pastoral Hrvatske biskupske konferencije i prvi glavni urednik liturgijsko-pastoralnog časopisa *Živo vrelo*. Kako je došlo do toga?

– Hrvatski su biskupi odavno željeli osnovati takav institut, a kad sam imenovan njegovim prvim pročelnikom, došlo je i do utemeljenja Hrvatskog liturgijskog instituta sa sjedištem u Zadru. Međutim, bilo je teško realizirati pitanja smještaja, lociranja... Razgovarao sam s predsjednikom Biskupske komisije za liturgiju hrvatskih biskupa, vrlo vrijednim liturgijskim stručnjakom. Bilo je to 1989., pred nemile događaje koji su slijedili.

Krenuli smo sa skromnim sredstvima, ali se broj suradnika uvećavao. Među prvima se našao fra Bonaventura Duda, uskoro i fra Tomislav Pervan čije smo meditacije redovito objavljivali, pa fra Ivan Dugandžić, čije smo tekstove obrađivali. Mislim da su to sjajni počeci.

Institut je imao cilj putem lista *Živo vrelo* doći do vjernika-laika, u čemu smo imali lijep odjek. Popularizirali smo liturgijski pastoral, liturgijsku duhovnost i umjetnost te izdali više knjiga, publikacija... Riječ je, dakle, o vrlo razgranatoj djelatnosti. Nakon četr-

naest godina izabran sam za provincijala pa sam teško uspijevaio povezivati jedno s drugim te je sve trebalo nekako drugačije postaviti. Uskoro je institut iz Zadra prešao u Zagreb. Mislim da *Živo vrelo* predstavlja važan list u našoj Crkvi i preporučam ga vjernicima.

Vi ste i teolog liturgičar!

– Ponekad se liturgijska slavlja poimaju formalistički, kao da je to samo skup određenih obreda i ceremonija. To ne može biti dovoljno, potrebno je ući u tkivo, duhovno tkivo liturgijskih slavlja. Ta liturgijska slavlja imaju svoju zlatnu nit u nedjeljnim liturgijskim slavljinama. Naime, nedjelja je okosnica čitave liturgijske godine, a ujedno i okosnica svih liturgijskih slavlja. Liturgijska godina je godina nedjeljnih euharistijskih slavlja, u ritmu blagdanskom, u ritmu velikih i jakih vremena i blagdana u liturgijskoj godini. Jest da mi započinjemo liturgijsku godinu došašćem i Božićem, ali liturgijska teologija, da tako kažem, započinje od središnjeg događaja Kristova utjelovljenja, a to je događaj muke, smrti i uskrsnuća Kristova jer je upravo taj događaj u prvoj Crkvi prenesen u obred Novoga zavjeta, u Misu Gospodnju, u euharistiju. Molitvu hvale, zapravo liturgijsko slavlje, značilo je slaviti otajstvo muke, smrti i uskrsnuća Gospodnjega da bi to poprimito temeljnu notu Crkve, da bi to dalo zamah Novom zavjetu. Želim da se ne smanjuje odlazak na nedjeljnu svetlu Misu jer će se umanjiti i stvaranje obiteljske Crkve, a ona je temelj duhovnog zdravlja naših sredina, našeg naroda. U onoj mjeri u kojoj pada postotak odlazaka na nedjeljnu Misu, na žalost, pada i snaga obiteljske Crkve, pada obitelj jer gubi čvrsto duhovno uporište.

U tom pogledu, mi idemo ususret teškim vremenima. Pozdravljamo ulazak u Europu, ali Europa kakva se pokazuje – u svojem sekularističkom obliku – ne će podržati naše nedjeljno sastajanje u Crkvi niti će podržavati razvoj obiteljske Crkve, koja se nastavlja spontano iz Crkve.

Svijet se mijenja polako: osobu po osobu, dušu po dušu

Michael D. O'Brien glasoviti je kanadski književnik i slikar čija su djela objavljena i na hrvatskom jeziku. Više puta posjetio je Hrvatsku i BiH, a njegov prošlogodišnji posjet Mostaru, Međugorju, Širokom Brijegu i Posušju te Sarajevu bio je prigoda da čujemo promišljanja katoličkog književnika čija su djela odreda uspješnice.

Razgovarao Krešo Šego

Poštovani gospodine O'Brien, molim Vas predstavite se čitateljima našeg časopisa. Kad ste i gdje rođeni, u kakvu ste okružju odrastali i kako to da u Vašem djelu – književnom i slikarskom – prevladava kršćanska tematika?

– Rođen sam 1948. u Ottawi u Kanadi. Moj je otac bio pilot te se zbog toga moja obitelj selila nekoliko puta, poglavito za vrijeme moga odrastanja kada sam živio u primitivnom eskimskom selu na Arktiku. Moja je majka bila je pobožna katolkinja, a otac nije bio vjernik. Mi djeca odgojeni smo u katoličkom duhu, no kako sam odrastao, u razdoblju kasnog puberteta nisam više vjerovao. Smatrao sam se agnostikom, a ponekad bezbošcem. Međutim, kada sam navršio 21 godinu, Gospodin mi je u svom velikom milosrđu udijelio neobičnu milost. U najtežem razdoblju života zavapio sam mu, Njemu kojemu se nisam molio, niti mislio na Njega u proteklih pet godina sljepila svoga života. Gospodin je odgovorio odmah: mirom, spasenjem i nadnaravnim spoznajom. Ta je spoznaja bila odraz stanja moje duše, moje potrebe da se odmah vratim Katoličkoj crkvi. Od tog trenutka moj se život promijenio, a kao plod redovitog sakramenta ispovijedi i euharistije započeo je put ozdravljenja. Istaknuo bih da sam tijekom ove milosti „otkrivenja“ imao neku vrstu unutarnje spoznaje o prirodi našega vremena, velikoga rata koji je stupao na pozornicu velikom silinom. Razumio sam, ne znajući kako, da živimo u povijesnom razdoblju koje izgleda slično onim vremenima preoknutima u *Knjizi Otkrivenja*.

U Europi danas nema puno pisaca koje bismo mogli nazvati kršćanskim piscima, a takvo je stanje i u hrvatskoj književnosti. Kao da je ta tematika izvan zanimanja i pisaca i čitatelja. S druge strane, Vaša su djela uspješnice - i kritika i čitatelji ocjenjuju ih vrhunskima.

– Praznina u srcima mnoštva ljudi u današnjem vremenu, čežnja je za istinom i ljubavlju. To je ono mjesto gdje vjerodostojna kultura može pomoći u spasenju čovječanstva. Ako je stvarateljski rad u isto vrijeme i velika priča i velika umjetnost, tada on može dodirnuti ranjena srca ljudi na način na koji, primjerice, teologija ne može.

Dio problema je da daroviti pisci nisu spremni prihvatiti rizik pisati otvoreno kršćanska djela o velikoj drami postojanja. Strah može zapriječiti putove za ovu vrstu poziva. To je također nedostatak povjerenja u božansku providnost koja može otvo-

riti sva zaključana vrata i pokazati nam putove kroz tamu vremena u kojemu živimo. Stvarnost je sljedeća: Isus je gospodar nemogućega. On može donijeti neku vrstu katoličke renesanse kulture u novoj evangelizaciji. Naš je zadatak odgovoriti na tu milost. Moje su knjige postale uspješnicama na mnogim jezicima i to je znak da Bog može učiniti nemoguće. Ali mi moramo moliti da se to dogodi mnogim kreativnim ljudima koji će imati hrabrosti iskoračiti u vjeri, koji su spremni žrtvovati se i rasti u povjerenju. Krist će donijeti dobre plodove ako napravimo svoj dio.

Roško Polje, 2012. Snimio Mate Krajina

Već u romanu *Posljednja vremena* nalazimo i hrvatske teme, pogotovo iz razdoblja velikosrpske agresije početkom devedesetih godine prošloga stoljeća. Kad ste počeli upoznavati povijest i suvremenost hrvatskoga naroda i kako se to događalo?

– Tijekom 1991. pa do 1995. pratio sam vijesti o ratu na prostoru bivše Jugoslavije kada su republike objavile samostalnost i pretrpjele srpsku invaziju. Kasnije, kada su se u našim medijima pojavile priče o genocidnim zločinima, bio sam duboko protresen. Patnje Hrvata katolika i muslimana Bošnjaka u Bosni i Hercegovini i stradanje Hrvata u područjima Hrvatske gdje su Srbi napali... sve je to podsjetnik na ono što se može dogoditi kada se ljudska stvorenja odvrate od Boga. Njeguje li se mržnja u srcu, dijabolični duhovi imaju više utjecaja te se onda mogu pojaviti najstrašnija zla. Nevine žrtve najviše trpe. U mom prvom objavljenom romanu *Posljednja vremena* (1996.) namjeravao sam razgovarati s ocem Ilijom o tomu pa tako izmišljeni lik fra Jakov, koji je preživio zločine, predstavlja patnje mojih kolega katolika u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

U Otoku svijeta spominjete i hercegovačke franjevce, njihovu muku i njihovu žrtvu za svoj narod i za svoju vjeru. Kako ste saznali o svemu tome?

– Tijekom mojih putovanja kroz Bosnu i Hercegovinu susreo sam nekoliko franjevaca te također upoznao povijest franjevača koji su služili među hrvatskim narodom kroz stoljeća. Kasnije sam čitao više o tome u knjigama i novinama u kojima su otvoreno govorili o stradanjima franjevačkih mučenika, o povijesti koju su potiskivale komunističke vlasti. Tijekom svog prvog dolaska na Široki Brijeg obasut sam iskazima njihovog mučeništva, što do tada nisam čuo. Bio sam tužan da su bili gotovo nepoznati većini katolika na Zapadu.

O žrtvama se desetljećima nije smjelo govoriti, ali se sjećanje na njih čuvalo u srcima. Danas, kad možemo slobodno govoriti, kažete što je bio cilj zatarača kršćanstva, franjevaca i svećenika, civila koji su živjeli i svjedočili svoju vjeru?

– U svojoj mržnji i ideološkoj zaslijepjenosti neprijatelji vjere pošli su iskorijeniti Kristovu nazočnost u svijetu. Činili su to ili ubijanjem ili ušutkavanjem kršćana. No, to ne će nikada uspjeti iako može zasjeniti svjetlo u raznim mjestima. Ali gdje god mučenička krv navodnja tlo, ono će s vremenom uroditi velikim plodom.

Redovnici, svećenici i časne sestre nisu ubijani samo u Hercegovini, Bosni, Hrvatskoj, nego svugdje gdje je komunizam pobijedio – u zemljama srednje Europe, Rusiji... Novi vladari velikog dijela svijeta htjeli su stvoriti svijet bez Boga. Kakav je to svijet?

– To bi bio đavolski svijet. Kada bi otkupljujuće Kristovo svjetlo bilo potpuno izbačeno iz svijeta, čovječanstvo bi brzo propalo u tamu, i u toj tami došla bi do izražaja puna Sotonina zloća. Sveto nas pismo upozorava da će doći vrijeme kada će se činiti da je davao sve preuzeo i da sve nadzire. Ipak, njegovo će vrijeme biti kratko i pobijedit će ga Krist, čija će potpuna slava biti otkrivena na kraju.

Više ste puta bili u Međugorju u kojemu se već 32 godine ukazuje Kraljica Mira. Kad ste poznali Gospine poruke i što su Vam one značile?

– Prvi sam puta čuo za Međugorje kasnih 80-ih. Činilo mi se da je bit poruka bila potpuno točna, a kontinuirana Marijina ukazanja, koje nam je nebo podarilo kroz prošlo stoljeće i pol, poseban su blagoslov i ohrabrenje dok vremena postaju sve tamnija. Poticanje na molitvu i post, pojačana vjernost sakramentalnom životu su čisto zlato. Upoznao sam mnoge hodočasnike u svojoj zemlji koji su se vratili iz Međugorja s promijenjenim životima. Moja žena i ja već smo živjeli tim načinom kroz naš brak, dnevnim ružarjem i sv. Misom pa nam poruke nisu donijele ništa radikalno novoga. Ipak, bile su nam znak da se vremena suda približavaju i da je stanje čovječanstva u ozbiljnoj potrebi za molitvom i obraćenjem. Godine 2005. prvi smo put otputovali u Međugorje. Bilo je puno posebnih blagoslova za nas.

Na koji su način poruke Kraljice Mira utjecale na Vaš život, na Vašu obitelj?

– Postali smo više svjesni potrebe zalaganja za druge duše, posebno za obraćenja. Također smo postali svjesni da takva molitva treba post i druge oblike žrtve jer na taj način i mi sudjelujemo s Isusom u djelu spasenja.

Što su Gospina ukazanja, po Vama, promijenila u našem globalnom svijetu? Naime, u Međugorje dolaze hodočasnici iz svih krajeva svijeta.

– Mislim da se svijet mijenja polako: osobu po osobu, dušu po dušu. Milijuni hodočasnika po povratku svojim domovima donose samo dobre plodove svojim nacijama i crkvenim zajednicama. To mijenja ravnojsje u svijetu. Koliko je točno promijenjeno, samo Bog može znati.

Hvala Vam na ovom razgovoru. Ima li još nešto što biste željeli poručiti čitateljima, a nismo do sada to dotakli?

– Molim vas molite za nas u zapadnim zemljama. Molite za nas koji smo katolici, ali smo uronjeni u bogato društvo koje se odmaknulo od Boga i prožima naše umove i srca iskvaranim kulturalnim utjecajima. Mi smo čudoredno i duhovno nespremni prepoznati i sami odoljeti ubrzanu sumraku negdašnje kršćanske civilizacije. Ne pričam o prijetnjama koje nam upućuju radikalni islamisti ili veoma realnoj opasnosti od ekspanzionističke komunističke Kine ili drugih svjetskih događanja. Ja upućujem na demokratsko nutarnje samouništenje i slabost, na duh antikrista. U velikom dijelu Europe i Sjeverne Amerike retorika slobode i demokracije povećava se dok se prava demokracija negira. Naša sposobnost da vježbamo civiliziranu suodgovornost, da živimo slobodno i odgovorno, lagano je narušena sve od kasnih 60-ih i ova je društvena revolucija došla do dna nametanjem radikalno nečudorednih zakona. Nemojmo misliti da je demokracija imuna na degradaciju u totalitarizam. Također je vrijedno razmisliti da totalitarizam s „demokratskim“ licem može dovesti do sveobuhvatnog i dugoročnog propadanja onoga što je dobro u ljudskoj zajednici jer uvijek može tvrditi da nije ono što u stvari jest.

Nadam se da moje knjige prenose istinu da je čovjek rođen u ratnoj zoni, u zoni rata koji će trajati sve do kraja vremena. Jednako tako vjerujem da je svijet nepojmljiv i prekrasan te pun neprestanih čuda. Među svim ljudskim bićima, bez obzira koliko bila „mala“ ili „izgubljena“, mogu se pronaći čestitost karaktera i duše. Kroz otkrivanje božanske providnosti u *Otoku svijeta* pokušavam pokazati da čovjek nije zaključan u mehanički svemir, da nije broj ili stroj, nego čudo stvoreno za ljubav, za život u zajednici s ljudima. Pokušavam pokazati kroz glavni lik da nikad ne smijemo gubiti nadu. Isus Krist je s nama. On i njegovi sveti mučenici obećavaju nam da je rat već dobiven iako će glavne bitke tek doći.

(Preveo Hrvoje Mandić)

*Razgovor koji donosimo dio je opsežnijeg razgovora s Michaelom O'Brienom, koji će u srpnju 2013. biti objavljen u *Stopama pobijenih*, glasilu Vicepostulature postupka mučeništva "Fra Leo Petrović i 65 subrača".

Iskorak iz mase

Uvijek se divimo Veronikinu i Šimunovu iskoraku na Isusovu križnome putu; stalno zadivljuje nečiji iskorak iz svijeta ovozemne sigurnosti, statističke većine i uobličene jednoličnosti.

fra Mario Knezović

Nadahnuje nas spremnost i odlučnost svetoga Franje da bude drukčiji. On, „blagi revolucionar“ koji nije prihvaćao uvriježene sheme ponašanja, svijetu je želio iznova pokazati pravo lice Isusa Krista. Franjo je to mogao jer je najprije dopustio da bude kristolik i dok su ga mnogi savjetovali što i kako činiti, on je imao svoj put i već je činio ono za što drugi nisu imali hrabrosti. Njegov je put imao cilj, a često je i sam njegov put bio cilj. Ideali su ga vodili naprijed; kucao je na Papina vrata kad su, ljudski gledano, bili mali izgledi da se ta vrata otvore. No on je, za razliku od nas, vjerovao da ta vrata Bog otvara baš preko Pape. Franjo je znao primijeniti onu Isusovu da kucamo i da će nam se otvoriti. Braći je govorio da ako im se ne otvore na jednoj strani, neka idu na druga vrata. Nije bilo odustajanja jer ono što je vrijedno mora biti spremno na izrugivanje i izvrgnuto osporavanjima. Franjo se nije na to obazirao. On nije htio stati zbog ljudskih obzira. On je slijedio Isusa raspeta i shrvana bolju ljudskoga mača. I zato je bio spreman za tu bol i trpjeti. Tako je Franjo iskoračio iz mase koja je spašavala sebe, čuvala svoj ugled i često sebi prilagođavala Boga.

Njega nije smetalo ni što su ga ljudi odbacili, a u zatvorenim vratima nije vidio prepreku, nego nadu da će se uskoro otvoriti. I kad bi s braćom po ledenu i kišnu vremenu gladan tražio koranicu kruha, a ljudi ih odbacivali, Franjo bi rekao da je najveća radost ako se u tom trenutku sačuva mir i veselje srca. Svaki Franjin korak bio je iskorak ili, bolje rečeno, stavljanje stopa u Isusove stope.

Svetac koji se svemu divio

Svetome Franji nitko na zemlji nije bio stranac i u svemu je prepoznavao lice Boga, Stvoritelja. Pjevao je pticama, travi, cvijetu, livadi, suncu, vjetru, ognju... On je u prirodi gledao raj – edenski vrt – koji je čovjek ukaljao grijehom. On se druži s vukom. I on mu bi prijateljem. Ljubav ne može imati neprijatelja, ljubav stvara prijatelje i od onih koji to u početku ne žele biti. I kad čujemo današnje uzrečice da je čovjek čovjeku postao vukom, pitamo se što je ostalo od te Franjine ideje da u svakome i u svemu vidimo brata. Zar se i ovdje nama koji slijedimo Franju nije za upitati zašto imamo ili stvaramo neprijatelje oko sebe? Zašto glasnije ne dižemo glas protiv moćnika koji bezdušno uništavaju prirodna dobra i zagađuju okoliš? Bi li sveti Franjo na to sve šutio? Franjo je progovorio glasnije u svojoj šutnji nego li mi danas uspijevamo progovoriti svojim glasom i uz pomoć različitih pomagala. Šutnja se u vremenu buke nametnula kao model prešućivanja istine, a ne kao meditativno oslušivanje Božjega glasa koji trebamo svijetu posredovati. Kada smo pozvani da govorimo istinu i da se zauzmemo za pravdu i nemoćne, šutnja nije zlato. Govor je hrabar iskorak iz ušutkane mase i zato kličem: – Hvaljen budi, Gospodine moj, po onima koji čine što je Franjo činio!

Molitva Duhu Svetomu

Louis iz Granade, mistik iz 16. stoljeća

Duše Sveti, Duše Tješitelju, ti si na dan Duhova sišao nad apostole i ispunio njihova srca milošću, ljubavlju i mudrošću; u ime te darežljivosti i toga beskrajnoga milosrđa, ispuni i moju dušu svojom milošću; daj da u svojoj nutрини osjetim neizrecivu blagost tvoje ljubavi. Dođi, Duše Sveti, i pošalji na nas s neba zraku svoje svjetlosti; dođi, Oče siromašnih, dođi, djelatelju nebeskih darova; dođi, svjetlosti srdaca, o jedini naš Tješitelju! Blagi zaručnice naših duša, ti si naš mir i naša radost, dođi, dođi ti koji oduzimaš grijeh svijeta, ti koji liječiš naše bolesti. Ti si snaga jakih, podrška slabih, učitelj poniznih, strah i trepet oholih. Dođi, ti koji si slava živih, nada i spas onih koji su preminuli, dođi, dođi, o moj Bože! Ispuni moje srce svim blagom svojih darova i svojega milosrđa. Daj mi dar mudrosti da bih se opio tvojom ljubavlju; dar razuma da bih bio prosvijetljen svjetlošću odozgor; dar savjeta da se ne bih udaljio od tvojih zapovijedi; dar jakosti da bih se hrabro borio; dar spoznaje da bih upoznao tvoje svete istine; dar pobožnosti da bi se moje srce do kraja predalo poticajima tvoje svete milosti; dar straha Božjega da bi se moja duša bojala tvoga suda. O blagi ljubitelju čistih duša! Raspali moje srce blagim i dragocjenim plamenom svoje ljubavi! Neka se tako raspaljeno uzdigne sve do tebe koji si moj jedini cilj i bezdan svih dobara. Blagi ljubitelju čistih i nevinih duša koji poznaješ moju beskrajnu slabost: O molim te, nadvij nad mene svoju milosrdnu ruku, daj mi milost da mognem izići iz sebe da bih zaronio u tebe! Preobrazi, promijeni, uništi; neka nestane iz mene što god ti budeš htio, da bih postao onakav kakva me ti želiš; daj da moj život bude žrtva tebe dostojna, daj da budem potpuno sažgan u ljubavi! Oh, tko će mi udijeliti tu milost!? Svrni svoj pogled na svoje bijedno stvorenje; ono dan i noć žudi za tobom. „Žedna mi je duša Boga, Boga živoga!“ Kad ću doći pred Lice u kojem su sve milosti? Kad ću poći prema svetohraništu Gospodnjem? Kad ću unići u kuću Boga svojega? Kad ću se nasititi slave Tvoje prisutnosti? Kad ću biti oslobođen napasti? Kad ću prijeći zid ove tužne smrtnosti? O žarište vječnoga sjaja! Daj da sidem u ponor iz kojega sam izišao da bih se tamo spoznao kao što ti mene poznaješ, ljubio kao što ti mene ljubiš i vječno gledao tvoje lice u zajedništvu izabranih. Amen

Klanjanje

Gospodine, večeras stojim pred dvjema tajnama:

jedna je tajna u tvome liku u Presvetom Oltarskom Sakramentu, a druga je tajna moje vlastito biće.

Molim te, Gospodine, za milost

da te bolje vidim i da te bolje razumijem

kako bih bolje vidio i razumio i samoga sebe.

Znam, Gospodine, da je u meni kriza onoliko velika

koliko tebe ne razumijem i koliko tebe ne vidim.

Hvala ti, Gospodine, što si pred nas stao i u Betlehemu,

i u Kani Galilejskoj, i na Posljednjoj večeri i na Kalvariji.

Hvala ti, Gospodine, što nastavljaš stajati pred nama

na isti način u Presvetom Oltarskom Sakramentu večeras ovdje,

na ovom svetom mjestu.

Hvala ti, Gospodine, za sve svete i dobre ljude

koji se u našem životu pojavljuju

na isto tako svet i posvećen način.

Gospodine, večeras te molimo: oprosti svima onima

koji su se u našem životu pojavili na grješan način

i koji su na bilo koji način prema nama bili agresivni i nemilosrdni.

Molim te, Gospodine: daruj nam da tvojom snagom, tvojim srcem

i tvojim očima gledamo sve one koji su prema nama nepravedni.

Gospodine, Marija je bila tužna kada su tebe udarali.

Znam, Gospodine: Marija je isto tužna kada mi udaramo druge

i kada smo nepravedni prema braći i sestrama.

Oprosti nam, Gospodine!

Molimo te, Gospodine: daruj nam milost

da znamo biti svjedoci tvoga uskrsnuća.

S. K.

Obitelj, brak i majčinstvo u mraku rodne teorije

Ustavni sud Hrvatske ukinuo je nametnuti kurikulum Zdravstvenoga odgoja jer se nije poštivalo ustavno pravo roditelja na sudjelovanje u odgoju i obrazovanju njihove djece.

Lidija Paris

Skriven cilj toga odgoja bio je nametanje rodne ideologije učenicima, nastavnicima, roditeljima i, u konačnici, cijelom društvu. Na poziv građanske inicijative „U ime obitelji“ na referendum o braku odazvalo se više od 700.000 građana. Ono što je nekada bilo samo po sebi razumljivo, danas treba dokazivati: da je brak zajednica muškarca i žene, da postoje dva spola – muški i ženski, da je homoseksualnost poremećaj...

Borba za ženska i homoseksualna prava na globalnoj je razini odavno ušla u fazu koju smo mi u našim krajevima jedva primijetili, o kojoj vrlo malo znamo, čiju razinu otuđenja ne možemo ni zamisliti. Riječ je o sljedećem: malena LGBTIQ manjina koja sebe vidi izvan postojeće heteroseksualne norme hoće je ukinuti i nametnuti rodnu normu koja dokida spolne razlike, što nam je teško i pojmiti jer nismo pratili razvitek događanja na svjetskoj sceni. Iz usta službenih osoba čuli smo da se u škole ne uvodi rodna ideologija pa ako takva tvrdnja nije zavaravanje javnosti, onda se može pretpostaviti da proizlazi iz bezdana nepoznavanja tematike. Ako se, naime, želi promovirati toleranciju prema drukčijima, onda to ne spada u spolni odgoj nego u neki drugi školski predmet, a ako je homo-, bi- trans- i ina seksualnost tema spolnoga odgoja, onda to nije prenošenje znanstvenih spoznaja, nego indoktrinacija jer rodna teorija nije nikakva znanost, nego ideologija koju manjina pokušava nametnuti većini.

Rodni feminizam inspirira se Marxom i Engelsom

Najvažnije predstavnice feminizma od sedamdesetih godina 20. stoljeća do danas svoje su ideje crpile iz filozofije Marxa i Engelsa. U njihovim teorijama nalazile su svoju vlastitu temu: da muškarci na univerzalnoj razini ugnjetavaju žene te da je brak između muškarca i žene izvor svakog ugnjetavanja. Rodna feministica Kate Miller u svojoj knjizi *Sexual Politics* piše: „Veliki Engelsov doprinos seksualnoj revoluciji leži u njegovoj analizi patrijarhalnog braka i obitelji. (...) U podvrgavanju žene muškarcu Engels je vidio povijesni pro-

totip svih sustava moći, svih nepravednih ekonomskih odnosa i činjenicu ugnjetavanja kao takvog.“ Pogledajmo što je govorio Engels: „U jednom starom neobjavljenom rukopisu koji smo Marx i ja sastavili 1846. našao sam ovo: 'Prva podjela rada je ona između muškarca i žene zbog rađanja djece.' Danas tome mogu dodati: Prva klasna suprotnost poklapa se s razvojem antagonizma između muškarca i žene u monogamnom braku, a prvo klasno ugnjetavanje s ugnjetavanjem ženskog spola od strane muškoga.“

Po Marxu i Engelsu povijest je klasna borba koja počinje u obitelji. Da bi se postiglo oslobođenje i besklasno društvo, treba uzeti produkciju i reprodukciju iz ruku ugnjetavača i staviti ih u ruke ugnjetavanih. Za obitelj to znači da treba oduzeti moć ocu, odnosno da kontrolu nad reprodukcijom treba prepustiti isključivo ženi. Engels je isto tako tvrdio da ugnjetavanje može prestati tek kada žena bude radila izvan kuće i kada bude oslobođena tereta obitelji i brige o djeci. Prvi preduvjet za oslobađanje žene jest uvođenje cjelokupnog ženskog spola u javnu industriju. Pojedinačnu obitelj treba ukinuti. Brigu za djecu i odgajanje djece treba prepustiti društvu.

Jedva stotinu godina poslije Marxa i Engelsa feministica Shulamith Firestone uspoređuje revolt ugnjetavanoga proletarijata s revoltom ugnjetavanih žena. Kao što proletarijat mora preuzeti nadzor nad produkcijom, žene moraju preuzeti nadzor nad reprodukcijom. Kao što na kraju socijalističke revolucije stoji ukidanje ekonomskih povlastica i klasnih razlika, tako na kraju feminističke revolucije stoji ukidanje muških povlastica i ukidanje spolnih razlika koje gube svoje značenje.

Što je uopće rodna teorija, odakle dolazi i kako se nametnula?

Američka povjesničarka Dale O'Leary, sudionica UN-ove 4. svjetske konferencije o ženama u Pekingu 1995., u svojoj knjizi *The Gender Agenda* analizira rodni feminizam i objašnjava kako se rodna ideologija nametnula svijetu. O'Leary opisuje kako je na pripremnom sastancima za Peking rodna perspektiva bila nametnuta izaslanicima UN-a

iz siromašnijih zemalja i kako je dobro razrađena strategija toj ideologiji donijela pobjedu – pobjedu nad razboritošću, pobjedu nad poštivanjem kultura, pobjedu nad zdravim razumom koji se drži stvarnosti.

Izraz „rod“ (*gender*) ušuljao se u naš svijet tiho i bešumno. Nekada se govorilo o spolu (engl.: *sex*), danas se govori o rodu (engl.: *gender*). U formularima se nekada pitalo za spol, danas se pita za rod. Nekada se žalilo zbog diskriminacije žena, danas zbog rodne diskriminacije. Znači li to da je rod samo drugi izraz za spol i da znači „muškarca i ženu“? Već odavno nije tako. Najkasnije poslije 4. svjetske konferencije UN-a o ženama, rod je na globalnoj razini dobio novo značenje. Rod znači „društveno konstruirane i promjenjive (spolne) uloge“ oslobođene bioloških konotacija. Rod je dio jedne nove radikalno-feminističke ideologije koja se zove rodna perspektiva na čijem primjenjivanju intenzivno rade administracije SAD-a, Kanade, zemalja Europske unije i UN-a. Rodna perspektiva mora postati „mainstream“ – mora biti uključena u sva društvena strujanja.

Peking 1995.

Ono što se dogodilo u Pekingu 1995. važno je zato što UN ima ugled i sredstva da globalno prenese svoj program u glave i srca ljudi, u politiku, u škole, u medije. U „Pekinskom akcijskom planu“, službenoj zaključnoj rezoluciji, taj je program dobio svoje današnje ime *Gender Mainstreaming*, odnosno uključivanje rodne perspektive u sva društvena strujanja. Iza rodne perspektive ne stoji nikakav pokret iz baze. Ideja dolazi od jedne male manjine žena i muškarca koji sjede u središtima moći i koriste svoj položaj da bi drugima nametnuli rodni program. Najbolji izraz za to bio bi „rodni establišment“. U njegovu se čeličnom zagrljaju nalazi organizacija Ujedinjenih naroda.

Što je Dale O'Leary vidjela na konferenciji u Pekingu?

1. Na svijetu bi trebalo biti manje ljudi, a više seksualnih užitaka. Treba ukinuti razlike između muškarca i žena i majčinstvo s punim radnim vremenom.

Zar nismo dovoljno dugo živjeli po diktatu jedne malene (komunističke) manjine da bismo dopustili da nam se sada nametne jedna druga?

2. Budući da više seksualnog užitka može dovesti do više djece, treba omogućiti slobodan pristup kontracepciji i pobačaju te poticati homoseksualno ponašanje.
3. Svijet treba spolni odgoj koji će djecu i mlade poticati na spolno eksperimentiranje; treba dokinuti prava koja roditelji imaju u odnosu na svoju djecu.
4. Svijet treba muško-ženske ujednačene kvote (50/50) na svim područjima zaposlenja i života. Sve žene moraju biti zaposlene.
5. Religije koje se ne slažu s ovim programom treba izložiti ruglu.

To je rodna perspektiva sažeta u nekoliko točaka. Ona mora prodrijeti u sve pore društvenog života, a da bi se to moglo dogoditi, zapakirana je u prekrasne riječi kao što su jednakost, ljudska prava, zaštita obitelji, reproduktivno zdravlje...

Zamjenjivost žene i muškarca

U rodnoj perspektivi stoji da spolna razlika između žene i muškarca više nema nikakvo značenje. Budući da „biološka stvarnost“ ne može biti posve uklonjena, proglašava se posve nevažnom i beznačajnom. Upravo u tome leži razlog zašto je rodna perspektiva izabrala riječ „gender/rod“, zašto toj riječi pridaje značenje „društveno konstruirane uloge neovisno o spolu“ i zašto odbija riječ „spol“. Spol ne smije značiti više ništa; govori se još samo o rodu jer se s „rodom“ može postići ono što se ne može postići sa „spolom“: ideja posvećena „jednakosti“ u smislu zamjenjivosti žene i muškarca. Feministica Shulamite Fire-

stone kaže da se jednakost postiže samo onda kada su žene oslobođene tereta rađanja djece: „Ljudska reprodukcija po samo jednom spolu (ženi) bit će zamijenjena mogućnošću umjetne reprodukcije. Djeca bi se tada na isti način rađala za oba spola, neovisno o muškarcu i ženi.“

Rušenje tabua pedofilije i incesta

Iz perspektive rodnih feministica, brak i obitelj treba ukinuti ili im dati posve novo značenje. Najprije treba navijestiti „rat heteroseksualnoj ideologiji, koja na životu održava prevlast muškaraca“. I tabu incesta mora pasti, piše Shulamith Firestone: „Tabu incesta potreban je samo zato da bi se održala obitelj.“ Ukidanje zabrane incesta doista je središnji instrument razaranja obitelji. „Tabui vezani uz spolne odnose između odraslih i djece i tabui vezani uz homoseksualnost nestali bi, baš kao i nesporna prijateljstva... Svi bi bliski odnosi uključivali tjelesnost.“ To traži i Judith Butler, koja spada u sam vrh voditelja međunarodne homoseksualne organizacije IGLHR (*International Gay and Lesbian Human Rights Commission* – Međunarodna komisija za ljudska prava gay i lezbijskih osoba). IGLHR je nevladina organizacija akreditirana pri UN-u, koja je bila aktivno uključena u pripreme za četvrtu UN-ovu svjetsku konferenciju o ženama u Pekingu.

Rat protiv majčinstva

INSTRAW, UN-ov institut zadužen za ženska pitanja, preuzeo je rodnu perspektivu kakvu je zastupala još Simone de Beauvo-

ir: „Nijedna žena ne bi smjela imati pravo ostati kod kuće i odgajati djecu. (...) Žene ne bi smjele imati tu slobodu izbora, jer ako je imaju, mnoge će upravo to i izabrati.“ Posve jasno rečeno, ženama ne bi trebalo dopustiti da slobodno izaberu ono što žele zato što žele ono što je pogrešno: zatrudnjeti, dojiti, brinuti se za dojenčad i malu djecu. Rodni program tvrdi da želi poboljšati život žena, ali napada žene koje žele ostati kod kuće sa svojom djecom. Napada žene koje žele zaštititi svoju djecu i mlade od spolnog izrabljivanja. Osuđuje žene koje žele izabrati „tradicionalna“ zvanja. Susan Okin priznaje da se mnoge žene vole brinuti o djeci, no budući da preuzimanje glavne uloge u brizi za dojenčad i djecu žene čini ekonomski ranjivima, tu ulogu treba dokinuti.

Oni koji se zalažu za zaštitu braka i obitelji i za istinsko ljudsko dostojanstvo i autonomiju žene i muškarca, protiv se rodnoj perspektivi – ne zato što bi bili protiv napretka u ženskim pitanjima, nego zato što se zalažu za dobro žene. Kada bi se ostvarila budućnost kakvu sanjaju rodne feministice, svijet bi bio manje pravedan, manje slobodan i manje ljudski.

Tko će se oduprijeti?

Odluku o temeljnom društvenom pitanju muškog i ženskog ljudskog identiteta ne možemo prepustiti ni medijima ni politici jer su pokazali i dokazali da se lako daju izmanipulirati i u kojoj su mjeri i sami manipulativni i oportunistički. Zar nismo dovoljno dugo živjeli po diktatu jedne malene (komunističke) manjine da bismo dopustili da nam se na još perfidniji način nametne rodno-feministička i homoseksualna manjina?

Medijsku scenu zagušili su lažni mudraci koji ne vide dalje od nosa, a ljudi koji imaju što reći kao da se ne usuđuju, napose nakon što su neki, koji su se ipak usudili što god reći, bili profesionalno sankcionirani. Glas zdrava razuma svakako se može očekivati od monoteističkih religija pa bi bilo poželjno da ostave po strani sva svoja zaoštrena stajališta i ujedine se oko temeljnog, svima zajedničkog pitanja afirmacije čovjekova identiteta.

Međugorska Gospa bdije nad obiteljima

„Draga djeco, u ovom vremenu sotona želi napraviti nered u vašim srcima i vašim obiteljima. Dječice, ne dajte se! Nemojte dopustiti da on upravlja vama i vašim životima. Ja vas ljubim i pred Bogom zagovaram za vas. Dječice, molite.“ (Poruka od 25. siječnja 1994.)

Niz rijeku

Što više upoznajem hercegovačke franjevce pobijene u Drugom svjetskom ratu i poraču, sebi sve manje dopuštam šutjeti. Kako šutjeti kad su ih pobili na pravdi Boga?!

fra Miljenko Stojić

U naše vrijeme određeni upozoravaju da treba paziti na izgradnju tijela: na njemu ne smije biti ni gram viška, posebno kad ugrije sunce pa je to lakše primijetiti zbog laganije odjeće, a o kupanju da ne govorimo. I, što je zanimljivo, mnogi ih slušaju pa se onda izgledaju, odlaze u teretane, muku muče sami sa sobom. I obvezno uzmu bocu vode u ruke. To je zaštitni znak. Čvrst si karakter, čovjek koji pazi na sebe.

Dođe mi smijati se iz svega grla. Prodaje mo slobodu kao da je sir na tržnici. Zapravo, sada i za to postoje čvrsta pravila. Europska unija kuca na vrata, ona je sve odredila i predvidjela, a ako nije, hoće. Tako se pred nama polako oblikuje ljuštura, nešto što je trebalo biti čovjek, a nije. Umjesto izgradnje duha, izgrađivao je tijelo, umjesto vođenja dječice za ručicu, on nosi bocu vode, umjesto zauzetog rada za obitelj, on se isteže i rasteže u nekoj teretani... Odvojio se poput jedinke i sasuo se sebi, kao onaj hrast što ga nedavno porezaše u našem mjesnom groblju. Dok sam bio dječak, još je tu stajao, zapamtio ga je i moj otac, valjda i njegov... No, prestali dolaziti životni sokovi i on se iznutra urušio, samo se vani činilo da je još jak. Privid onoga što bi trebao biti. Nemojmo pretjerivati pa govoriti da je ovo priča pro-

tiv zdravlja. Kakvi! Ovo je priča za zdravlje. Nadovezuje se na ono što je Gospa govorila i govori o našim krajevima, samo ja to rekoh drukčijim riječima. Uostalom, ona je učiteljica i ima svoj govor, a mi smo učenici koji bismo naučeno trebali primijeniti u životu. Zbog toga naizgled pričamo različitim riječima. Znam, i Gospa je govorila o vodi, kao i o kruhu, svakodnevnom radu. Isto tako znam da taj njezin govor mijenja i čvrste našu nutrinu ako ga pretočimo u svakidašnjost. Zastanimo i sjetimo se takvih trenutaka. Jesu li bili danas, jučer, prekjučer ili moramo dobro razmisliti da bismo se sjetili kada? I što se dogodilo? Shvatili smo da ono stvarno nije najvažnije te da kad imamo ono duhovno, imamo i ono stvarno. Obrnuto jednostavno ne ide! Izgrađujući duh, izgradili smo i tijelo, čitavu svoju osobnost. Nismo ljudi koji dopuštaju da njihov život ide niz rijeku, oni koji se boje uspraviti i zauzeti stav.

Dok ispisujem ove retke, sjetih se događaja kojemu sam nedavno nazočio. Svećenik propovijedao o vremenu u kojem se nalazimo. Bio je svibanj, sjećali smo se naših ubijenih na Bleiburgu i na Križnome putu. Tu je i pobožnost Blaženoj Djevici Mariji, sveti Pavao koji se obratio, mi koji bismo trebali u skladu s Božjim zakonima mijenjati svoje mišljenje. Govorio je o svemu tome, mirno, ali činjenično. Sve bi vjerojatno prošlo u redu da nije spominjao onaj nesretni komunist koji nanese toliko zla hrvatskome narodu. Jedno od onih kojima se sve ne sviđa, pobožna neka žena, prigovori mu kako se s oltara ne može tako govoriti. Zatekle su ga njezine riječi. U kraju iz kojega dolazi ova-

kve priče dodiruju srca, liječi ih, govori da njihovi najmiliji nisu uzalud pali. Nije ništa posebno odgovorio, nego se samo nasmijeo i dometnuo da se trebamo otvarati slobodi. Jer, ta je žena očito slabo razumjela Isusove riječi, a previše dobro riječi što nam ih upravljaju preko medija. Isus nije bio nikakav mlakonja, ali isto tako niti nikakav neobuzdani tip. On je samo bio načelan i nije trpio kompromise. Naučavao je ljude da se izgrade, da počnu razmišljati svojom glavom, da prestanu puštati se niz rijeku kao komad drveta posječena u obližnjoj šumi. Ljudi nas trebaju, treba nas svijet. Ne ukvasamo li ga mi kršćani, a tko će onda? Zaludu će biti sve pripobožne priče i naš sebičan mir. Ma, reče sve ovo i današnji papa Franjo. Umjesto puste teorije stade naučavati djelovanje. Krenimo u društvo oko sebe, a zabravimo na zatvaranje u svoj mali svijet.

Što više upoznajem hercegovačke franjevce ubijene u Drugom svjetskom ratu i poraču, sve si manje dopuštam šutjeti. Kako šutjeti kad su ih ubili na pravdi Boga?! Tko je sad njihov glasnogovornik ako ne ja, ti, mi? Za više od polovine ne znamo ni za njihove kosti, uklonili su ih s lica zemlje hladno i bezosjećajno. Tek su jednoga sudili, zajedno s još 57 njih. I sve je bilo gotovo za otprilike pola sata. Možete zamisliti koliko su imali prilike koju reći u svoju korist?! Osude su bile na smrt. Vjerujem da im je Bog bio milostiv, a njihovim ubojicama neka on odredi kakav će biti, ja se u to neću miješati. Znam samo da ću i nadalje razmišljati o tim franjevcima, svećenicima, ljudima, intelektualcima što duhovno i stvarno podizao svoj narod dok im se znoj cijedio s lica. Znali su što čine i zbog čega to čine. Pokušavam da i ja to znam i molim Boga da mi bude milostiv.

Tjedni molitveni program

– ljetni raspored
(od 1. svibnja do obljetnice ukazanja)

PONEDJELJAK I UTORAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

SRJEDA

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. Misa na hrvatskom
Prije podne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. Mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. Mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. Misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Glasnik MIRA

O međugorskim događajima te odjecima u svijetu i Crkvi čitajte u *Glasniku mira*, mjesečniku Informativnog centra MIR Međugorje.

Surađujte u *Glasniku mira*. Podijelite svoje dojmove i iskustva.

Uredništvo:
Glasnik mira, Gospin trg 1
88266 Međugorje, BiH
Tel.: 00 387 36 653 327
E-mail: kreso.sego@medjugorje.hr

Preporučite drugima *Glasnik mira*. Darujte im godišnju pretplatu. Pretplatite se na *Glasnik mira*.

Služba pretplate:
Tel.: 00 387 36 653 342
E-mail: lidija_paris@medjugorje.hr

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
Mostar 100 Mhz
Banja Luka 107,8 Mhz
Hercegovina 101,5 Mhz
Lašvanska dolina 100 Mhz
Split, Južna Hrvatska 101,5 Mhz
Sarajevo i Srednja Bosna 96,1 Mhz
Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
Sjeverozapadna Bosna, Jajce 106,7 Mhz
Žepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

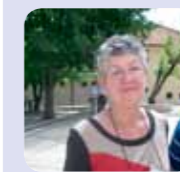
Sateliti:
Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6

RADIOPOSTAJA "MIR" MEĐUGORJE
Gospin trg 1
88266 Međugorje,
Bosna i Hercegovina

Tel: ++387 36/653 547 uredništvo
++387 36/651 100 glavni tehničar
++387 36/653 548 marketing
Faks: ++387 36/653 552

e-mail: marketing@medjugorje.hr
www.medjugorje.hr

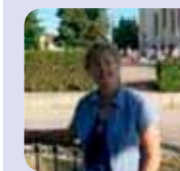
Pribilježila i prevela Antonija Prlič-Bubalo

Eileen Curran,
Irska

Za međugorska sam ukazanja prvi puta čula na hodočašću u Lurdu 1983. godine. Lurd

je poznat po čudesnim izlječenjima i po lurdskoj vodi, a Međugorje po duhovnosti. Međugorje je samo potvrdilo ono što sam oduvijek znala i u što sam oduvijek vjerovala: da Bog i Gospa postoje.

Ana Rea,
Kuba / Florida, SAD

Za ukazanja sam prvi put čula krajem osamdesetih, a prvi put došla sam 1998. godine.

Sad sam ovdje po peti put i ponovno imam prekrasno iskustvo. Pronašla sam veliki mir i učvrstila svoju vjeru i svjedočim o onome što sam ovdje doživjela. Najljepša stvar koja se ovdje događa jest obraćenje koje zaista donosi ogroman mir. Zajedničko svim marijanskim svetištima je što u njima pronalazimo veliki mir.

Vlač. Pat O'Hagan,
Kalifornija, SAD

Za ukazanja sam čuo davno i uvijek sam htio doći u ovo svetište kao hodočasnik. Duboko sam impresioniran entuzijazmom i religioznošću ljudi koji dolaze ova-

Josie McCann,
Novi Zeland

Prvi put sam za ukazanja čula kad je jedna vidjelica došla na Novi Zeland i govorila o Međugorju. Sada sam bila u Engleskoj posjetiti svoju kćer pa smo odlučile doći zajedno u Međugorje. Moj muž nije htio ići s nama, ali nekako imam osjećaj da mu je drago što smo nas dvije ovdje.

*Draga djeco!
Molite, molite, molite!*